

Q.1

भारताचे राष्ट्रपती आणि माजी राष्ट्रपतींना सादर केलेल्या भेटवस्तूंचा लिलाव करण्यासाठी ऑनलाइन पोर्टलचे नाव काय आहे?

1. ई-लिलाव
2. ई-भेट
3. ई-उपहार
4. ई-वर्तमान

Answer:

C

Sol:

ई- उपहार पोर्टलबद्दल:

- लिलाव पोर्टल: राष्ट्रपती आणि माजी राष्ट्रपतींना भेटवस्तूंचा लिलाव करण्यासाठी राष्ट्रपती सचिवालय, राष्ट्रपती भवन यांचा एक उपक्रम.
- लॉचिंग डेट: हे पोर्टल राष्ट्रपतींच्या हस्ते 25 जुलै 2024 रोजी लॉच करण्यात आले.
- विकास: इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाच्या नॅशनल इन्फॉर्मेटिक्स सेंटर (एनआयसी) द्वारे संकल्पना, डिझाइन, विकसित आणि होस्ट केलेले.
- उद्दिष्टे: • नागरिकांचा सहभाग वाढवा.
- उदात्त कार्याला पाठिंबा द्या.
- लिलावातून मिळणारी सर्व रक्कम गरजू मुलांच्या मदतीसाठी दान करा

Q.2

कोणत्या संस्थेने ई-उपहार पोर्टल विकसित केले आहे?

1. राष्ट्रीय माहिती विज्ञान केंद्र (NIC)
2. सांस्कृतिक मंत्रालय
3. नीती आयोग
4. राष्ट्रपती भवन

Answer:

A

Sol:

ई- उपहार पोर्टलबद्दल:

- लिलाव पोर्टल: राष्ट्रपती आणि माजी राष्ट्रपतींना भेटवस्तूंचा लिलाव करण्यासाठी राष्ट्रपती सचिवालय, राष्ट्रपती भवन यांचा एक उपक्रम.
- लॉचिंग डेट: हे पोर्टल राष्ट्रपतींच्या हस्ते 25 जुलै 2024 रोजी लॉच करण्यात आले.
- विकास: इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाच्या नॅशनल इन्फॉर्मेटिक्स सेंटर (एनआयसी) द्वारे संकल्पना, डिझाइन, विकसित आणि होस्ट केलेले.
- उद्दिष्टे: • नागरिकांचा सहभाग वाढवा.
- उदात्त कार्याला पाठिंबा द्या.
- लिलावातून मिळणारी सर्व रक्कम गरजू मुलांच्या मदतीसाठी दान करा

Q.3

एकात्मिक रोग देखरेख कार्यक्रम (IDSP) लॉच करण्यासाठी कोणत्या संस्थेने मदत केली?

1. संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम
2. जागतिक आरोग्य संघटना
3. संयुक्त राष्ट्र पर्यावरण कार्यक्रम
4. जागतिक बँक

Answer:

D

Sol:

- गेल्या वर्षी एकात्मिक रोग देखरेख कार्यक्रमाने एकूण 1862 रोगांचा उद्रेक नोंदविला होता, ज्यात केरळमध्ये सर्वाधिक संख्या होती, अशी माहिती नुकतीच लोकसभेत देण्यात आली
- एकात्मिक रोग देखरेख कार्यक्रम (आयडीएसपी) बद्दल:
 - कार्यक्रम विहंगावलोकन: • भारतातील विकेंद्रीकृत,

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

राज्य-आधारित पाळत ठेवणारा कार्यक्रम.

• नोव्हेंबर 2004 मध्ये आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालयाने जागतिक बँकेच्या सहाय्याने सुरु केले.

• उद्दिष्टे: • महामारी-प्रवण रोगांसाठी विकेंद्रित प्रयोगशाळा-आधारित IT-सक्षम रोग निगराणी प्रणाली मजबूत आणि राखण्यासाठी.

• प्रशिक्षित रॅपिड रिस्पॉन्स टीमस (RRTs) द्वारे रोगाच्या ट्रेडचे निरीक्षण करा आणि प्रादुर्भाव लवकर ओळखा/प्रतिसाद द्या.

• मानव संसाधन विकास: राज्य पाळत ठेवणे अधिकारी, जिल्हा पाळत ठेवणे अधिकारी, RRTs आणि इतर वैद्यकीय/पॅरामेडिकल कर्मचाऱ्यांचे रोग पाळत ठेवण्याच्या तत्वांवरील प्रशिक्षण.

• माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान (ICT): • डेटा संकलन, संकलन, संकलन, विश्लेषण आणि प्रसार यासाठी ICT चा वापर.

• सार्वजनिक आरोग्य प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण.

• झूनोटिक रोगांसाठी इंटरसेक्टरल समन्वय.

Q.4

गेल्या वर्षी एकात्मिक रोग देखरेख कार्यक्रम (IDSP) अहवालानुसार कोणत्या राज्यात रोगाचा प्रादुर्भाव सर्वाधिक झाला?

1. केरळ
2. महाराष्ट्र
3. तामिळनाडू
4. बिहार

Answer:

A

Sol:

• गेल्या वर्षी एकात्मिक रोग देखरेख कार्यक्रमाने एकूण 1862 रोगांचा उद्रेक नोंदविला होता, ज्यात केरळमध्ये सर्वाधिक संख्या होती, अशी माहिती नुकतीच लोकसभेत देण्यात आली

एकात्मिक रोग देखरेख कार्यक्रम (आयडीएसपी) बदल:

• कार्यक्रम विहंगावलोकन: • भारतातील विकेंद्रीकृत, राज्य-आधारित पाळत ठेवणारा कार्यक्रम.

• नोव्हेंबर 2004 मध्ये आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालयाने जागतिक बँकेच्या सहाय्याने सुरु केले.

• उद्दिष्टे: • महामारी-प्रवण रोगांसाठी विकेंद्रित प्रयोगशाळा-आधारित IT-सक्षम रोग निगराणी प्रणाली मजबूत आणि राखण्यासाठी.

• प्रशिक्षित रॅपिड रिस्पॉन्स टीमस (RRTs) द्वारे रोगाच्या ट्रेडचे निरीक्षण करा आणि प्रादुर्भाव लवकर ओळखा/प्रतिसाद द्या.

• मानव संसाधन विकास: राज्य पाळत ठेवणे अधिकारी, जिल्हा पाळत ठेवणे अधिकारी, RRTs आणि इतर वैद्यकीय/पॅरामेडिकल कर्मचाऱ्यांचे रोग पाळत ठेवण्याच्या तत्वांवरील प्रशिक्षण.

• माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान (ICT): • डेटा संकलन, संकलन, संकलन, विश्लेषण आणि प्रसार यासाठी ICT चा वापर.

• सार्वजनिक आरोग्य प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण.

• झूनोटिक रोगांसाठी इंटरसेक्टरल समन्वय.

Q.5

भारत सरकारने अलीकडेच पहिल्या 'सांस्कृतिक संपत्ती करारावर' स्वाक्षरी केली

1. यूके
2. यूएसए
3. फ्रान्स
4. पाकिस्तान

Answer:

B

Sol:

• भारत सरकार आणि अमेरिकेचे सरकार यांच्यात नुकतीच नवी दिल्लीतील भारत मंडपम येथे झालेल्या 46 व्या जागतिक वारसा समितीच्या बैठकीदरम्यान पहिल्या

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

'सांस्कृतिक मालमत्ता करारा'वर स्वाक्षऱ्या करण्यात आल्या सांस्कृतिक मालमत्ता कराराबद्दल:

- उद्दिष्ट: भारतातून अमेरिकेत होणारी पुरातन वस्तूंची अवैध तस्करी रोखणे व त्याला आळा घालणे.
- संरेखन: सांस्कृतिक मालमतेच्या मालकीची बेकायदेशीर आयात, निर्यात आणि हस्तांतरण प्रतिबंधित आणि प्रतिबंधित करण्याच्या 1970 च्या युनेस्को कन्व्हेन्शनशी संरेखित
- आयातावरील निर्बंधने: • अमेरिकेत काही पुरातत्वीय सामग्रीच्या आयातीवर निर्बंध घालतात (1.7 दशलक्ष वर्षांपूर्वी ते इ.स. 1770 पर्यंत).
- विशिष्ट वांशिक सामग्रीच्या आयातीवर निर्बंध आणतात यासह: • नागरी, धार्मिक आणि शाही स्थापत्य साहित्य.
- धार्मिक साहित्य आणि औपचारिक वस्तू.
- हस्तलिखिते (इ.स.पू. दुसरे शतक ते इ.स. 1947).

- वस्तूंचा परतावा: अमेरिकन सरकारला जप्त करण्यात आलेल्या यादीतील कोणतीही वस्तू किंवा साहित्य अमेरिका भारताला परत करण्याची ऑफर देईल.
- महत्व: या करारामुळे अमेरिकेच्या सीमा शुल्क विभागातील भारतीय पुरातन वस्तू त्वरित जप्त करण्यास आणि त्यांना भारतात परत आणण्यास मदत होईल

Q.6

46वी जागतिक वारसा समितीची बैठक कोठे झाली?

1. न्युयॉर्क
2. पॅरिस
3. नवी दिल्ली
4. टोकियो

Answer:

C

Sol:

- भारत सरकार आणि अमेरिकेचे सरकार यांच्यात नुकतीच नवी दिल्लीतील भारत मंडपम येथे झालेल्या 46 व्या जागतिक वारसा समितीच्या बैठकीदरम्यान पहिल्या

'सांस्कृतिक मालमत्ता करारा'वर स्वाक्षऱ्या करण्यात आल्या सांस्कृतिक मालमत्ता कराराबद्दल:

- उद्दिष्ट: भारतातून अमेरिकेत होणारी पुरातन वस्तूंची अवैध तस्करी रोखणे व त्याला आळा घालणे.
- संरेखन: सांस्कृतिक मालमतेच्या मालकीची बेकायदेशीर आयात, निर्यात आणि हस्तांतरण प्रतिबंधित आणि प्रतिबंधित करण्याच्या 1970 च्या युनेस्को कन्व्हेन्शनशी संरेखित
- आयातावरील निर्बंधने: • अमेरिकेत काही पुरातत्वीय सामग्रीच्या आयातीवर निर्बंध घालतात (1.7 दशलक्ष वर्षांपूर्वी ते इ.स. 1770 पर्यंत).
- विशिष्ट वांशिक सामग्रीच्या आयातीवर निर्बंध आणतात यासह: • नागरी, धार्मिक आणि शाही स्थापत्य साहित्य.
- धार्मिक साहित्य आणि औपचारिक वस्तू.
- हस्तलिखिते (इ.स.पू. दुसरे शतक ते इ.स. 1947).

- वस्तूंचा परतावा: अमेरिकन सरकारला जप्त करण्यात आलेल्या यादीतील कोणतीही वस्तू किंवा साहित्य अमेरिका भारताला परत करण्याची ऑफर देईल.
- महत्व: या करारामुळे अमेरिकेच्या सीमा शुल्क विभागातील भारतीय पुरातन वस्तू त्वरित जप्त करण्यास आणि त्यांना भारतात परत आणण्यास मदत होईल

Q.7

हवामान बदलावरील संयुक्त राष्ट्रांच्या फ्रेमवर्क कन्व्हेन्शनच्या पक्षांच्या 29व्या परिषदेचे आयोजन कोण करत आहे?

1. अझरबैजान
2. भारत
3. जपान
4. फिजी

Answer:

A

Sol:

क्लायमेट फायनान्स ऍक्शन फंड बद्दल:

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

- कॅपिटलायझेशन आणि योगदानकर्ते: • जीवाश्म इंधन उत्पादक देश आणि तेल, वायू आणि कोळसा क्षेत्रातील कंपन्या या निधीचे भांडवल करणार आहेत.
- अझरबैजान संस्थापक योगदानकर्ता आहे
- उद्देश आणि ऑपरेशन: • एक उत्प्रेरक सार्वजनिक-खाजगी भागीदारी निधी.
- खाजगी क्षेत्रातील गुंतवणुकीला चालना देणे आणि जोखीम मुक्त करणे.
- विकसनशील देशांमध्ये नैसर्गिक आपत्तींसाठी सवलतीच्या आणि अनुदानावर आधारित सहाय्यासह विशेष सुविधांचा समावेश आहे.
- निधी उभारणी आणि कार्यप्रणाली: • 1 अब्ज डॉलर्सच्या सुरुवातीच्या निधी संकलन फेरीनंतर कार्यान्वित होते.
- भागधारक म्हणून वचनबद्ध असलेल्या 10 योगदान देणार्या देशांची आवश्यकता आहे.
- भांडवल वाटप: • 50% विकसनशील देशांमधील हवामान प्रकल्पांकडे निर्देशित (शमन, अनुकूलन आणि संशोधन आणि विकास).
- 1.5 डिग्री सेल्सियस तापमान टार्ज राखण्यासाठी सदस्यांना त्यांचे राष्ट्रीय निर्धारित योगदान (एनडीसी) पूर्ण करण्यात मदत करण्यासाठी 50% वाटप
- मुख्यालय: बाकू, अझरबैजान येथे स्थित सचिवालय.

Q.8

क्लायमेट फायनान्स अॅक्शन फंडचे सचिवालय कोठे आहे?

1. नवी दिल्ली
2. बाकू
3. लंडन
4. पॅरिस

Answer:

B

Sol:

क्लायमेट फायनान्स अॅक्शन फंड बद्दल:

- कॅपिटलायझेशन आणि योगदानकर्ते: • जीवाश्म इंधन उत्पादक देश आणि तेल, वायू आणि कोळसा क्षेत्रातील कंपन्या या निधीचे भांडवल करणार आहेत.
- अझरबैजान संस्थापक योगदानकर्ता आहे
- उद्देश आणि ऑपरेशन: • एक उत्प्रेरक सार्वजनिक-खाजगी भागीदारी निधी.
- खाजगी क्षेत्रातील गुंतवणुकीला चालना देणे आणि जोखीम मुक्त करणे.
- विकसनशील देशांमध्ये नैसर्गिक आपत्तींसाठी सवलतीच्या आणि अनुदानावर आधारित सहाय्यासह विशेष सुविधांचा समावेश आहे.
- निधी उभारणी आणि कार्यप्रणाली: • 1 अब्ज डॉलर्सच्या सुरुवातीच्या निधी संकलन फेरीनंतर कार्यान्वित होते.
- भागधारक म्हणून वचनबद्ध असलेल्या 10 योगदान देणार्या देशांची आवश्यकता आहे.
- भांडवल वाटप: • 50% विकसनशील देशांमधील हवामान प्रकल्पांकडे निर्देशित (शमन, अनुकूलन आणि संशोधन आणि विकास).
- 1.5 डिग्री सेल्सियस तापमान टार्ज राखण्यासाठी सदस्यांना त्यांचे राष्ट्रीय निर्धारित योगदान (एनडीसी) पूर्ण करण्यात मदत करण्यासाठी 50% वाटप
- मुख्यालय: बाकू, अझरबैजान येथे स्थित सचिवालय.

Q.9

2024-25 साठी आशियाई आपत्ती पूर्वतयारी केंद्र (ADPC) चे अध्यक्षपद कोणता देश स्वीकारेल?

1. भारत
2. चीन
3. श्रीलंका
4. व्हिएतनाम

Answer:

A

Sol:

• भारताने 2024-25 साठी आशियाई आपत्ती पूर्वतयारी केंद्राचे (एडीपीसी) अध्यक्षपद स्वीकारले आहे.

आशियाई आपत्ती तयारी केंद्राबद्दल:

• ही 1986 साली स्थापन झालेली एक स्वायत्त आंतरराष्ट्रीय संस्था आहे.

• आशिया आणि पॅसिफिक क्षेत्रात आपत्ती जोखीम कमी करणे आणि त्याची अंमलबजावणी करणे आणि हवामान लवचिकता निर्माण करणे यासाठी हे आहे.

• सदस्य देश: भारत, बांगलादेश, कंबोडिया, चीन, नेपाळ, पाकिस्तान, फिलिपाईन्स, श्रीलंका आणि थायलंड हे संस्थापक सदस्य आहेत.

• एडीपीसीच्या आंतरराष्ट्रीय चार्टरवर नऊ संस्थापक सदस्य देशांनी स्वाक्षरी केली आणि सर्व संस्थापक सदस्यांनी अनुमोदन देऊन 2018 मध्ये ती अंमलात आणली.

• जानेवारी 2020 पर्यंत, एडीपीसी विश्वस्त मंडळाद्वारे शासित एक स्वायत्त आंतरराष्ट्रीय संस्था म्हणून कार्यरत आहे.

• मुख्यालय: बँकॉक, थायलंड आणि ऑपरेशन्स देशातील उपकेंद्रे एडीपीसीचे ऑपरेशनल भाग आहेत.

Q.10

आशियाई आपत्ती पूर्वतयारी केंद्र (ADPC) ची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?

1. १९७२
2. 1986
3. १९९९
4. 2002

Answer:

B

Sol:

• भारताने 2024-25 साठी आशियाई आपत्ती पूर्वतयारी केंद्राचे (एडीपीसी) अध्यक्षपद स्वीकारले आहे.

आशियाई आपत्ती तयारी केंद्राबद्दल:

• ही 1986 साली स्थापन झालेली एक स्वायत्त आंतरराष्ट्रीय संस्था आहे.

• आशिया आणि पॅसिफिक क्षेत्रात आपत्ती जोखीम कमी करणे आणि त्याची अंमलबजावणी करणे आणि हवामान लवचिकता निर्माण करणे यासाठी हे आहे.

• सदस्य देश: भारत, बांगलादेश, कंबोडिया, चीन, नेपाळ, पाकिस्तान, फिलिपाईन्स, श्रीलंका आणि थायलंड हे संस्थापक सदस्य आहेत.

• एडीपीसीच्या आंतरराष्ट्रीय चार्टरवर नऊ संस्थापक सदस्य देशांनी स्वाक्षरी केली आणि सर्व संस्थापक सदस्यांनी अनुमोदन देऊन 2018 मध्ये ती अंमलात आणली.

• जानेवारी 2020 पर्यंत, एडीपीसी विश्वस्त मंडळाद्वारे शासित एक स्वायत्त आंतरराष्ट्रीय संस्था म्हणून कार्यरत आहे.

• मुख्यालय: बँकॉक, थायलंड आणि ऑपरेशन्स देशातील उपकेंद्रे एडीपीसीचे ऑपरेशनल भाग आहेत.

Q.11

महाराष्ट्राचे नवे राज्यपाल म्हणून कोणाची नियुक्ती करण्यात आली आहे?

1. संतोष कुमार गंगवार
2. गुलाबचंद कटारिया
3. लक्ष्मण प्रसाद आचार्य
4. सीपी राधाकृष्णन

Answer:

D

Sol:

सी. पी. राधाकृष्णन यांच्या बद्दल:

• राजकीय पक्ष: भारतीय जनता पक्ष (भाजप)

• जन्मतारीख: 4 मे 1957

• जन्म ठिकाण: तिरुपूर, तामिळनाडू

• राजकीय कारकीर्द: • वयाच्या 16 व्या वर्षी राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ (RSS) आणि नंतर जनसंघाशी सुरुवात केली.

• कोईम्बतूर मतदारसंघातून दोनदा लोकसभेवर निवडून आले.

• नेतृत्व भूमिका: • 2004 ते 2007 पर्यंत तामिळनाडू भाजपचे अध्यक्ष.

• त्यांच्या अध्यक्षपदाच्या काळात तीन महिने चाललेल्या महत्त्वपूर्ण रथयात्रेचे आयोजन केले.

• आंतरराष्ट्रीय प्रतिनिधित्व: संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेत भारताचे प्रतिनिधित्व केले.

Q.12

लोकअदालत कोणत्या कायद्यान्वये स्थापन करण्यात आली?

1. भारतीय दंड संहिता, 1860
2. विधी सेवा प्राधिकरण कायदा, 1987
3. नागरी प्रक्रिया संहिता, 1908
4. लवाद आणि सामंजस्य कायदा, 1996

Answer:

B

Sol:

लोक अदालत बदल:

• लोकअदालत, म्हणजे 'लोक न्यायालय' ही भारतातील पर्यायी विवाद सोडवण्याची व्यवस्था आहे.

• स्थापना: त्याची स्थापना विधी सेवा प्राधिकरण कायदा, 1987 अंतर्गत करण्यात आली.

• उद्देश: विवादांचे सौहार्दपूर्ण निराकरण करण्यासाठी, पारंपारिक न्यायालयांवरील भार कमी करण्यासाठी व्यासपीठ प्रदान करणे.

• अधिकार क्षेत्र: नियमित न्यायालयांमध्ये प्रलंबित असलेली प्रकरणे आणि प्री-लिटिगेशन स्टेजवर असलेली प्रकरणे हाताळते.

• प्रकरणांचे प्रकार: दिवाणी प्रकरणे, ज्यात वैवाहिक आणि कौटुंबिक विवाद, संकलित करण्यायोग्य फौजदारी खटले, मोटार वाहन कायद्यांतर्गत प्रकरणे आणि सार्वजनिक उपयोगिता सेवांशी संबंधित विवाद.

• कार्यपद्धती: • न्यायालयीन शुल्क आकारले जात नाही.
• प्रक्रियात्मक कायदे किंवा पुरावा कायद्याचे कठोर पालन न करता साध्या, अनौपचारिक प्रक्रिया.

• तडजोड आणि परस्पर सामंजस्याने प्रकरणे निकाली काढली जातात.

• प्राधिकरण: अध्यक्ष म्हणून एक न्यायिक अधिकारी आणि इतर दोन सदस्य, सहसा वकील आणि सामाजिक कार्यकर्ते यांचा समावेश होतो.

• बंधनकारक स्वभाव: • लोकअदालतीचे निर्णय (ज्याला पुरस्कार म्हणतात) अंतिम, बंधनकारक आणि सर्व पक्षांना लागू करण्यायोग्य असतात.

• त्यांना कोणत्याही न्यायालयात अपील करता येत नाही.

• वारंवारता: राज्य, जिल्हा आणि तालुका स्तरांसारख्या विविध स्तरांवर लोकअदालती वेळोवेळी आयोजित केल्या जातात.

• कायमस्वरूपी लोकअदालत: वाहतूक, टपाल सेवा, तार इ. यासारख्या सार्वजनिक उपयोगिता सेवांशी संबंधित विवाद हाताळण्यासाठी सतत कामकाजासाठी स्थापन करण्यात आली.

• न्याय सुलभ, परवडणारा आणि कमी वेळ घेणारा, सलोखा आणि तडजोडीची संस्कृती वाढवण्यात लोकअदालती महत्त्वाची भूमिका बजावतात.

Q.13

लोकअदालतीचा मुख्य उद्देश काय आहे?

1. कडक कायदेशीर दंड लावणे
2. पारंपारिक न्यायालयांमधील खटल्यांची संख्या वाढवणे
3. मोफत कायदेशीर शिक्षण देणे
4. विवादांचे सौहार्दपूर्ण तोडगा काढण्यासाठी व्यासपीठ उपलब्ध करून देणे

Answer:

D

Sol:

लोक अदालत बदल:

- लोकअदालत, म्हणजे 'लोक न्यायालय' ही भारतातील पर्यायी विवाद सोडवण्याची व्यवस्था आहे.
- स्थापना: त्याची स्थापना विधी सेवा प्राधिकरण कायदा, 1987 अंतर्गत करण्यात आली.
- उद्देश: विवादांचे सौहार्दपूर्ण निराकरण करण्यासाठी, पारंपारिक न्यायालयांवरील भार कमी करण्यासाठी व्यासपीठ प्रदान करणे.
- अधिकार क्षेत्र: नियमित न्यायालयांमध्ये प्रलंबित असलेली प्रकरणे आणि प्री-लिटिगेशन स्टेजवर असलेली प्रकरणे हाताळते.
- प्रकरणांचे प्रकार: दिवाणी प्रकरणे, ज्यात वैवाहिक आणि कौटुंबिक विवाद, संकलित करण्यायोग्य फौजदारी खटले, मोटार वाहन कायद्यांतर्गत प्रकरणे आणि सार्वजनिक उपयोगिता सेवांशी संबंधित विवाद.
- कार्यपद्धती: • न्यायालयीन शुल्क आकारले जात नाही.
- प्रक्रियात्मक कायदे किंवा पुरावा कायद्याचे कठोर पालन न करता साध्या, अनौपचारिक प्रक्रिया.
- तडजोड आणि परस्पर सामंजस्याने प्रकरणे निकाली काढली जातात.
- प्राधिकरण: अध्यक्ष म्हणून एक न्यायिक अधिकारी आणि इतर दोन सदस्य, सहसा वकील आणि सामाजिक कार्यकर्ते यांचा समावेश होतो.
- बंधनकारक स्वभाव: • लोकअदालतीचे निर्णय (ज्याला पुरस्कार म्हणतात) अंतिम, बंधनकारक आणि सर्व पक्षांना लागू करण्यायोग्य असतात.
- त्यांना कोणत्याही न्यायालयात अपील करता येत नाही.
- वारंवारता: राज्य, जिल्हा आणि तालुका स्तरांसारख्या विविध स्तरांवर लोकअदालती वेळोवेळी आयोजित केल्या जातात.
- कायमस्वरूपी लोकअदालत: वाहतूक, टपाल सेवा, तार इ. यासारख्या सार्वजनिक उपयोगिता सेवांशी संबंधित विवाद हाताळण्यासाठी सतत कामकाजासाठी स्थापन करण्यात आली.
- न्याय सुलभ, परवडणारा आणि कमी वेळ घेणारा, सलोखा आणि तडजोडीची संस्कृती वाढवण्यात लोकअदालती महत्वाची भूमिका बजावतात.

Q.14

महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोगाचे मुख्यालय कोठे आहे?

1. पुणे
2. नागपूर
3. मुंबई
4. छत्रपती संभाजी नगर

Answer:

C

Sol:

महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोगाविषयी:

- स्थापना: मानवी हक्क संरक्षण कायदा, 1993 अंतर्गत स्थापना.
- उद्देश: महाराष्ट्र राज्यात मानवी हक्कांचे संरक्षण आणि संवर्धन करणे.
- स्थान: मुंबई, महाराष्ट्र येथे मुख्यालय.
- रचना: • अध्यक्ष: उच्च न्यायालयाचे निवृत्त मुख्य न्यायाधीश.
- सदस्य: उच्च न्यायालयांचे सेवारत किंवा निवृत्त न्यायाधीश आणि मानवी हक्कांचे ज्ञान किंवा व्यावहारिक अनुभव असलेल्या व्यक्तींचा समावेश आहे.
- कार्य: • मानवाधिकार उल्लंघनाच्या तक्रारींची चौकशी करणे किंवा सार्वजनिक सेवकाकडून असे उल्लंघन रोखण्यात दुर्लक्ष करणे.
- मानवी हक्क उल्लंघनाच्या आरोपांसह न्यायालयीन कार्यवाहीमध्ये हस्तक्षेप करणे.
- मानवाधिकारांच्या रक्षणासाठी संविधानाने किंवा कोणत्याही कायद्याने प्रदान केलेल्या सुरक्षा उपायांचे पुनरावलोकन करणे आणि त्यांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी उपायांची शिफारस करणे.
- मानवाधिकारांवरील करार आणि आंतरराष्ट्रीय साधनांचा अभ्यास करणे आणि त्यांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी शिफारसी करणे.
- मानवी हक्कांच्या क्षेत्रात संशोधन करा आणि प्रोत्साहन देणे.
- समाजाच्या विविध घटकांमध्ये मानवी हक्क साक्षरतेचा प्रसार करणे आणि प्रकाशने, माध्यमे, परिसंवाद आणि इतर माध्यमांद्वारे जागरूकता वाढवणे.
- मानवाधिकारांच्या क्षेत्रात काम करणाऱ्या अशासकीय

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

संस्था आणि संस्थांच्या प्रयत्नांना प्रोत्साहन देणे.

- अधिकार: • तक्रारींची चौकशी करताना दिवाणी न्यायालयाचा अधिकार आहे.
- कागदपत्रांचा शोध आणि सादरीकरण आवश्यक असलेल्या साक्षीदारांना समन्स बजावू शकतात आणि त्यांची उपस्थिती लागू करू शकतात आणि प्रतिज्ञापत्रावर पुरावे प्राप्त करू शकतात.
- कैद्यांच्या राहणीमानाचा अभ्यास करण्यासाठी आणि शिफारशी करण्यासाठी राज्य सरकारच्या नियंत्रणाखालील कोणत्याही तुरुंगात किंवा इतर संस्थांना भेट देऊ शकतात.

Q.15

महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोगाचे अध्यक्ष कोण असू शकतात?

1. उच्च न्यायालयाचे निवृत्त मुख्य न्यायाधीश
2. सर्वोच्च न्यायालयाचे सेवारत न्यायाधीश
3. महाराष्ट्राचे कॅबिनेट सचिव
4. महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री

Answer:

A

Sol:

महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोगाविषयी:

- स्थापना: मानवी हक्क संरक्षण कायदा, 1993 अंतर्गत स्थापना.
- उद्देश: महाराष्ट्र राज्यात मानवी हक्कांचे संरक्षण आणि संवर्धन करणे.
- स्थान: मुंबई, महाराष्ट्र येथे मुख्यालय.
- रचना: • अध्यक्ष: उच्च न्यायालयाचे निवृत्त मुख्य न्यायाधीश.
- सदस्य: उच्च न्यायालयांचे सेवारत किंवा निवृत्त न्यायाधीश आणि मानवी हक्कांचे ज्ञान किंवा व्यावहारिक अनुभव असलेल्या व्यक्तींचा समावेश आहे.
- कार्ये: • मानवाधिकार उल्लंघनाच्या तक्रारींची चौकशी

करणे किंवा सार्वजनिक सेवकाकडून असे उल्लंघन रोखण्यात दुर्लक्ष करणे.

- मानवी हक्क उल्लंघनाच्या आरोपांसह न्यायालयीन कार्यवाहीमध्ये हस्तक्षेप करणे.
- मानवाधिकारांच्या रक्षणासाठी संविधानाने किंवा कोणत्याही कायद्याने प्रदान केलेल्या सुरक्षा उपायांचे पुनरावलोकन करणे आणि त्यांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी उपायांची शिफारस करणे.
- मानवाधिकारांवरील करार आणि आंतरराष्ट्रीय साधनांचा अभ्यास करणे आणि त्यांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी शिफारसी करणे.
- मानवी हक्कांच्या क्षेत्रात संशोधन करा आणि प्रोत्साहन देणे.
- समाजाच्या विविध घटकांमध्ये मानवी हक्क साक्षरतेचा प्रसार करणे आणि प्रकाशने, माध्यमे, परिसंवाद आणि इतर माध्यमांद्वारे जागरूकता वाढवणे.
- मानवाधिकारांच्या क्षेत्रात काम करणाऱ्या अशासकीय संस्था आणि संस्थांच्या प्रयत्नांना प्रोत्साहन देणे.

- अधिकार: • तक्रारींची चौकशी करताना दिवाणी न्यायालयाचा अधिकार आहे.
- कागदपत्रांचा शोध आणि सादरीकरण आवश्यक असलेल्या साक्षीदारांना समन्स बजावू शकतात आणि त्यांची उपस्थिती लागू करू शकतात आणि प्रतिज्ञापत्रावर पुरावे प्राप्त करू शकतात.
- कैद्यांच्या राहणीमानाचा अभ्यास करण्यासाठी आणि शिफारशी करण्यासाठी राज्य सरकारच्या नियंत्रणाखालील कोणत्याही तुरुंगात किंवा इतर संस्थांना भेट देऊ शकतात.

Q.1

कोणत्या नियमानुसार प्रदूषण नियंत्रणाखाली (PUC) प्रमाणपत्राची कायदेशीर आवश्यकता आहे?

1. केंद्रीय मोटार वाहन नियम 1989
2. मोटार वाहन कायदा 1960
3. पर्यावरण संरक्षण कायदा 1986
4. रस्ता वाहतूक सुरक्षा नियम 1995

Answer:

A

Sol:

प्रदूषण नियंत्रण (पीयूसी) प्रमाणपत्राबद्दल:

- अनिवार्य आवश्यकता: भारतातील सर्व वाहन मालकांसाठी PUC (प्रदूषण नियंत्रण) प्रमाणपत्र अनिवार्य आहे.
- उद्देश: हे प्रमाणित करते की वाहनाची उत्सर्जन पातळी सरकारने ठरवून दिलेल्या अनुज्ञेय मर्यादेत आहे.
- कायदेशीर आवश्यकता: केंद्रीय मोटर वाहन नियम 1989 अंतर्गत आवश्यक.
- दंड: • वैध PUC प्रमाणपत्र सादर करण्यात अयशस्वी झाल्यास 10,000 रुपये दंड, सहा महिने कारावास किंवा दोन्ही शिक्षा होऊ शकतात.
- वाहन मालकाला तीन महिन्यांसाठी परवाना धारण करण्यासही अपात्र ठरवले जाऊ शकते.
- अवैधता: • वैध PUC प्रमाणपत्र असूनही वाहनाने विहित मर्यादेपेक्षा जास्त धूर सोडल्यास, प्रमाणपत्र रद्द केले जाईल.
- नवीन पीयूसी प्रमाणपत्र सात दिवसांच्या आत मिळणे आवश्यक आहे.
- सर्व इंधनांना लागू: PUC प्रमाणपत्र नियम CNG, पेट्रोल आणि डिझेल वाहनाना लागू होतो.

Q.2

वैध प्रदूषण नियंत्रण (PUC) प्रमाणपत्र तयार करण्यात अयशस्वी झाल्यास कमाल दंड किती आहे?

1. 5,000 रु
2. रु. 10,000
3. रु. 15,000
4. रु. 25,000

Answer:

B

Sol:

प्रदूषण नियंत्रण (पीयूसी) प्रमाणपत्राबद्दल:

- अनिवार्य आवश्यकता: भारतातील सर्व वाहन मालकांसाठी PUC (प्रदूषण नियंत्रण) प्रमाणपत्र अनिवार्य आहे.
- उद्देश: हे प्रमाणित करते की वाहनाची उत्सर्जन पातळी सरकारने ठरवून दिलेल्या अनुज्ञेय मर्यादेत आहे.
- कायदेशीर आवश्यकता: केंद्रीय मोटर वाहन नियम 1989 अंतर्गत आवश्यक.
- दंड: • वैध PUC प्रमाणपत्र सादर करण्यात अयशस्वी झाल्यास 10,000 रुपये दंड, सहा महिने कारावास किंवा दोन्ही शिक्षा होऊ शकतात.
- वाहन मालकाला तीन महिन्यांसाठी परवाना धारण करण्यासही अपात्र ठरवले जाऊ शकते.
- अवैधता: • वैध PUC प्रमाणपत्र असूनही वाहनाने विहित मर्यादेपेक्षा जास्त धूर सोडल्यास, प्रमाणपत्र रद्द केले जाईल.
- नवीन पीयूसी प्रमाणपत्र सात दिवसांच्या आत मिळणे आवश्यक आहे.
- सर्व इंधनांना लागू: PUC प्रमाणपत्र नियम CNG, पेट्रोल आणि डिझेल वाहनाना लागू होतो.

Q.3

चलनवाढीचा प्रभाव तटस्थ करण्यासाठी इंडेक्सेशन काय समायोजित करते?

1. गुंतवणुकीवरील परताव्याचा दर
2. गुंतवणुकीचे भविष्यातील मूल्य
3. नाममात्र व्याज दर
4. मालमतेची किंवा गुंतवणुकीची मूळ खरेदी किंमत

Answer:

D

Sol:

इंडेक्सेशन बद्दल:

- चलनवाढीचा प्रभाव तटस्थ करण्यासाठी इंडेक्सेशन

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

मालमतेची किंवा गुंतवणुकीची मूळ खरेदी किंमत समायोजित करते.

- कार्य: होल्डिंग कालावधीत चलनवाढीचा प्रभाव प्रतिबिंबित करण्यासाठी इंडेक्सेशन गुंतवणुकीची खरेदी किंमत समायोजित करण्यास मदत करते.
- उद्देश: चलनवाढीचा हिशेब घेणे, जे वेळेनुसार पैशाचे मूल्य कमी करते, जेव्हा एखादी मालमत्ता विकली जाते किंवा गुंतवणुकीची पूर्तता केली जाते.
- संपादनाची अनुक्रमित किंमत: चलनवाढीच्या घटकांनंतर संपादनाची समायोजित किंमत, विक्री किंवा विमोचनातून नफा किंवा तोटा मोजण्यासाठी वापरला जातो.
- वास्तववादी परतावा: संपादनाच्या अनुक्रमित खर्चावर गणना केलेले परतावे मूळ खरेदी किंमतीवर आधारित परिपूर्ण नफ्यापेक्षा अधिक वास्तववादी म्हणून पाहिले जातात.
- कर कार्यक्षमता: इंडेक्सेशन करांमुळे गुंतवणुकीवरील परतावा कमी होण्यास प्रतिबंध करण्यास मदत करते.
- लागू: हे कर्ज निधी आणि इतर मालमत्ता वर्गासह दीर्घकालीन गुंतवणुकीसाठी लागू आहे.

Q.4

इंडेक्सेशनचे मुख्य कार्य काय आहे?

1. गुंतवणुकीचे नाममात्र मूल्य वाढवणे
2. होल्डिंग कालावधीत चलनवाढीचा प्रभाव प्रतिबिंबित करण्यासाठी गुंतवणुकीची खरेदी किंमत समायोजित करणे
3. गुंतवणुकीचे भविष्यातील मूल्य निश्चित करणे
4. बचत खात्यांवर मिळणाऱ्या व्याजाची गणना करणे

Answer:

B

Sol:

इंडेक्सेशन बदल:

- चलनवाढीचा प्रभाव तटस्थ करण्यासाठी इंडेक्सेशन मालमतेची किंवा गुंतवणुकीची मूळ खरेदी किंमत समायोजित करते.
- कार्य: होल्डिंग कालावधीत चलनवाढीचा प्रभाव

प्रतिबिंबित करण्यासाठी इंडेक्सेशन गुंतवणुकीची खरेदी किंमत समायोजित करण्यास मदत करते.

- उद्देश: चलनवाढीचा हिशेब घेणे, जे वेळेनुसार पैशाचे मूल्य कमी करते, जेव्हा एखादी मालमत्ता विकली जाते किंवा गुंतवणुकीची पूर्तता केली जाते.
- संपादनाची अनुक्रमित किंमत: चलनवाढीच्या घटकांनंतर संपादनाची समायोजित किंमत, विक्री किंवा विमोचनातून नफा किंवा तोटा मोजण्यासाठी वापरला जातो.
- वास्तववादी परतावा: संपादनाच्या अनुक्रमित खर्चावर गणना केलेले परतावे मूळ खरेदी किंमतीवर आधारित परिपूर्ण नफ्यापेक्षा अधिक वास्तववादी म्हणून पाहिले जातात.
- कर कार्यक्षमता: इंडेक्सेशन करांमुळे गुंतवणुकीवरील परतावा कमी होण्यास प्रतिबंध करण्यास मदत करते.
- लागू: हे कर्ज निधी आणि इतर मालमत्ता वर्गासह दीर्घकालीन गुंतवणुकीसाठी लागू आहे.

Q.5

कोणत्या मंत्रालयाने निपुण भारत मिशन सुरू केले?

1. आरोग्य मंत्रालय
2. महिला आणि बाल विकास मंत्रालय
3. शिक्षण मंत्रालय
4. सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरण मंत्रालय

Answer:

C

Sol:

निपुण भारत मिशन बदल:

- लॉच: समग्र शिक्षा या केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत शिक्षण मंत्रालयाकडून.
- लक्ष्य वयोगट: 3 ते 9 वर्षे वयोगटातील मुले, प्रीस्कूल ते ग्रेड 3 पर्यंत.
- अंमलबजावणी: सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये राष्ट्रीय, राज्य, जिल्हा, ब्लॉक आणि शाळा स्तरावर पाच-स्तरीय यंत्रणा.
- ध्येय आणि उद्दिष्टे: • 2026-27 पर्यंत सार्वत्रिक पायाभूत साक्षरता आणि संख्याशास्त्र (FLN) कौशल्ये

प्राप्त करा.

• सर्व सरकारी, सरकारी अनुदानित आणि खाजगी शाळांना लागू.

• फोकस क्षेत्रे: • शालेय शिक्षणाच्या पायाभूत वर्षात मुलांचा प्रवेश आणि धारणा.

• शिक्षकांची क्षमता वाढवणे.

• उच्च-गुणवत्तेचा आणि वैविध्यपूर्ण विद्यार्थी आणि शिक्षक संसाधने/शिक्षण सामग्रीचा विकास.

• शिकण्याचे परिणाम साध्य करण्यासाठी प्रत्येक मुलाच्या प्रगतीचा मागोवा घेणे.

Q.6

NIPUN भारत मिशन कोणत्या योजनेअंतर्गत सुरु करण्यात आले आहे?

1. समग्र शिक्षा
2. मध्यान्ह भोजन योजना
3. सर्व शिक्षा अभियान
4. राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान

Answer:

A

Sol:

निपुण भारत मिशन बदल:

• लक्ष्य: समग्र शिक्षा या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत शिक्षण मंत्रालयाकडून.

• लक्ष्य वयोगट: 3 ते 9 वर्षे वयोगटातील मुले, प्रीस्कूल ते ग्रेड 3 पर्यंत.

• अंमलबजावणी: सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये राष्ट्रीय, राज्य, जिल्हा, ब्लॉक आणि शाळा स्तरावर पाच-स्तरीय यंत्रणा.

• ध्येय आणि उद्दिष्टे: • 2026-27 पर्यंत सार्वत्रिक पायाभूत साक्षरता आणि संख्याशास्त्र (FLN) कौशल्ये प्राप्त करा.

• सर्व सरकारी, सरकारी अनुदानित आणि खाजगी शाळांना लागू.

• फोकस क्षेत्रे: • शालेय शिक्षणाच्या पायाभूत वर्षात मुलांचा प्रवेश आणि धारणा.

• शिक्षकांची क्षमता वाढवणे.

• उच्च-गुणवत्तेचा आणि वैविध्यपूर्ण विद्यार्थी आणि शिक्षक संसाधने/शिक्षण सामग्रीचा विकास.

• शिकण्याचे परिणाम साध्य करण्यासाठी प्रत्येक मुलाच्या प्रगतीचा मागोवा घेणे.

Q.7

Agarwood चे वैज्ञानिक नाव काय आहे?

1. Genus Eucalyptus
2. Genus Pinus
3. Genus Ficus
4. Genus Aquilaria

Answer:

D

Sol:

अगरवूड बदल:

• वैज्ञानिक नाव: जीनस अक्विलेरिया

• सामान्य नाव: अगरवुड किंवा गहारू

• झाडाची वैशिष्ट्ये: • वेगाने वाढणारे, उपोष्णकटिबंधीय वन वृक्ष

• समुद्रसपाटीपासून काही मीटरपासून सुमारे 1000 मीटरपर्यंत वाढते (आदर्श: ~500 मीटर)

• भारतात वितरण: • पश्चिम बंगाल

• ईशान्येकडील राज्ये: आसाम, मेघालय, मणिपूर, मिझोराम, अरुणाचल प्रदेश, नागालँड

• वातावरण: • उष्णकटिबंधीय वृक्ष जास्त पावसाच्या प्रदेशात वाढतात

• कमी तापमानात फरक: 20°C ते 28°C

• उच्च सापेक्ष आर्द्रता: ~80%

- उपयोग • पारंपारिक उपयोग: • धूप
- आगरवुड तेल आधारित परफ्यूममध्ये वापरले जाते

- औद्योगिक उपयोग: • सुगंध उद्योग
- औषधाची तयारी
- एअर फ्रेशनर आणि प्युरिफायर

- औषधी गुणधर्म: • विरोधी दाहक
- संधिवाताविरोधी
- वेदनाशामक
- अँटिऑक्सीडेंट

- संवर्धन स्थिति: • IUCN: गंभीरपणे धोक्यात
- CITES: परिशिष्ट II

Q.8

IUCN नुसार अगरवुडच्या संवर्धनाची स्थिती काय आहे?

1. असुरक्षित
2. धोक्याच्या जवळ
3. धोक्यात
4. गंभीरपणे धोक्यात

Answer:

D

Sol:

अगरवुड बदल:

- वैज्ञानिक नाव: जीनस अक्विलेरिया
- सामान्य नाव: अगरवुड किंवा गहारू
- झाडाची वैशिष्ट्ये: • वेगाने वाढणारे, उपोष्णकटिबंधीय वन वृक्ष
- समुद्रसपाटीपासून काही मीटरपासून सुमारे 1000 मीटरपर्यंत वाढते (आदर्श: ~500 मीटर)

- भारतात वितरण: • पश्चिम बंगाल
- ईशान्येकडील राज्ये: आसाम, मेघालय, मणिपूर,

मिझोराम, अरुणाचल प्रदेश, नागालँड

- वातावरण: • उष्णकटिबंधीय वृक्ष जास्त पावसाच्या प्रदेशात वाढतात
- कमी तापमानात फरक: 20°C ते 28°C
- उच्च सापेक्ष आर्द्रता: ~80%

- उपयोग • पारंपारिक उपयोग: • धूप
- आगरवुड तेल आधारित परफ्यूममध्ये वापरले जाते

- औद्योगिक उपयोग: • सुगंध उद्योग
- औषधाची तयारी
- एअर फ्रेशनर आणि प्युरिफायर

- औषधी गुणधर्म: • विरोधी दाहक
- संधिवाताविरोधी
- वेदनाशामक
- अँटिऑक्सीडेंट

- संवर्धन स्थिति: • IUCN: गंभीरपणे धोक्यात
- CITES: परिशिष्ट II

Q.9

टेल उम्म आमेर कुठे आहे?

1. गाझा
2. सीरिया
3. इराण
4. इराक

Answer:

A

Sol:

- नवी दिल्लीतील 46 व्या सत्रादरम्यान, जागतिक वारसा समितीने (WHC) टेल उम्म आमेर या पॅलेस्टिनी स्थळाचा युनेस्कोच्या जागतिक वारसा यादीत आणि धोक्यात

असलेल्या जागतिक वारसा यादीत समावेश करण्याचा निर्णय घेतला.

टेल उम्म आमेर बददल:

• स्थान: गाझा शहराच्या दक्षिणेस 10 किमी अंतरावर नुसीरत नगरपालिकेचे किनारपट्टीचे ढिगारे.

• स्थापना: हिलेरियन द ग्रेट (ई. स. 291-371) यांचे चौथे शतक.

• अन्य नाव: सेंट हिलारियनचा मठ.

• ऐतिहासिक महत्त्व: • पवित्र भूमीतील पहिला मठ समुदाय.

• प्रदेशात मठवासी प्रथांच्या प्रसारासाठी पाया घातला.

• धोरणात्मक स्थिती: आशिया आणि आफ्रिका यांच्यातील प्रमुख व्यापार आणि दळणवळण मार्गांच्या चौरस्त्यावर.

Q.10

टेल उम्म आमेरचे दुसरे नाव काय आहे?

1. सेंट अँथनीचा मठ
2. सेंट बेसिलचा मठ
3. सेंट मॅकेरियसचा मठ
4. सेंट हिलेरियनचा मठ

Answer:

D

Sol:

• नवी दिल्लीतील 46 व्या सत्रादरम्यान, जागतिक वारसा समितीने (WHC) टेल उम्म आमेर या पॅलेस्टिनी स्थळाचा युनेस्कोच्या जागतिक वारसा यादीत आणि धोक्यात असलेल्या जागतिक वारसा यादीत समावेश करण्याचा निर्णय घेतला.

टेल उम्म आमेर बददल:

• स्थान: गाझा शहराच्या दक्षिणेस 10 किमी अंतरावर नुसीरत नगरपालिकेचे किनारपट्टीचे ढिगारे.

• स्थापना: हिलेरियन द ग्रेट (ई. स. 291-371) यांचे चौथे शतक.

• अन्य नाव: सेंट हिलारियनचा मठ.

• ऐतिहासिक महत्त्व: • पवित्र भूमीतील पहिला मठ

समुदाय.

• प्रदेशात मठवासी प्रथांच्या प्रसारासाठी पाया घातला.

• धोरणात्मक स्थिती: आशिया आणि आफ्रिका यांच्यातील प्रमुख व्यापार आणि दळणवळण मार्गांच्या चौरस्त्यावर.

Q.11

वनस्पति आरोग्याचे मूल्यांकन करण्यासाठी NDVI द्वारे खालीलपैकी कोणते मोजमाप केले जाते?

1. निळा प्रकाश आणि हिरवा दिवा
2. जवळ-अवरक्त प्रकाश आणि लाल प्रकाश
3. अतिनील प्रकाश आणि पिवळा प्रकाश
4. इन्फ्रारेड प्रकाश आणि निळा प्रकाश

Answer:

B

Sol:

NDVI बददल:

• नॉर्मलाइज्ड डिफरन्स व्हेजिटेबल इंडेक्स (एनडीव्हीआय) हे वनस्पतींचे आरोग्य आणि घनतेचे मूल्यांकन करण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात वापरले जाणारे मेट्रिक आहे.

• हे नियर-इन्फ्रारेड प्रकाश (जे वनस्पती तीव्रपणे परावर्तित करते) आणि लाल प्रकाश (जे वनस्पती शोषून घेते) यांच्यातील फरक मोजून वनस्पतींचे मोजमाप करते.

• एनडीव्हीआय मूल्ये -1 ते +1 पर्यंत असतात, जिथे उच्च मूल्ये निरोगी आणि दाट वनस्पती दर्शवितात. • उच्च एनडीव्हीआय मूल्ये (+1 च्या जवळ): दाट, निरोगी वनस्पती दर्शवितात.

• कमी एनडीव्हीआय मूल्ये (0 च्या जवळ): विरळ किंवा अस्वास्थ्यकर वनस्पती सुचवा

• उपयोग: • शेती: पिकांच्या आरोग्यावर लक्ष ठेवणे, उत्पादनाचा अंदाज घेणे आणि शेती पद्धतींचे व्यवस्थापन करणे.

• वनीकरण: वनक्षेत्राचे मूल्यमापन करणे, जंगलतोड किंवा वनह्रासामुळे होणारे बदल शोधणे.

• पर्यावरणीय देखरेख: दुष्काळी परिस्थितीचे मूल्यमापन

करणे, हवामान बदलाच्या परिणामांचा मागोवा घेणे.
• भूवापर नियोजन: हरित जागांचे नागरी नियोजन व व्यवस्थापन.

Q.12

उच्च NDVI मूल्य (+1 च्या जवळ) काय दर्शवते?

1. विरळ, अस्वास्थ्यकर वनस्पती
2. जलकुंभ
3. मोकळी माती
4. दाट, निरोगी वनस्पती

Answer:

D

Sol:

NDVI बदल:

- नॉर्मलाइज्ड डिफरन्स व्हेजिटेबल इंडेक्स (एनडीव्हीआय) हे वनस्पतींचे आरोग्य आणि घनतेचे मूल्यांकन करण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात वापरले जाणारे मेट्रिक आहे.
- हे नियर-इन्फ्रारेड प्रकाश (जे वनस्पती तीव्रपणे परावर्तित करते) आणि लाल प्रकाश (जे वनस्पती शोषून घेते) यांच्यातील फरक मोजून वनस्पतींचे मोजमाप करते.
- एनडीव्हीआय मूल्ये -1 ते +1 पर्यंत असतात, जिथे उच्च मूल्ये निरोगी आणि दाट वनस्पती दर्शवितात. • उच्च एनडीव्हीआय मूल्ये (+1 च्या जवळ): दाट, निरोगी वनस्पती दर्शवितात.
- कमी एनडीव्हीआय मूल्ये (0 च्या जवळ): विरळ किंवा अस्वास्थ्यकर वनस्पती सुचवा
- उपयोग: • शेती: पिकांच्या आरोग्यावर लक्ष ठेवणे, उत्पादनाचा अंदाज घेणे आणि शेती पद्धतींचे व्यवस्थापन करणे.
- वनीकरण: वनक्षेत्राचे मूल्यमापन करणे, जंगलतोड किंवा वनह्रासामुळे होणारे बदल शोधणे.
- पर्यावरणीय देखरेख: दुष्काळी परिस्थितीचे मूल्यमापन करणे, हवामान बदलाच्या परिणामांचा मागोवा घेणे.
- भूवापर नियोजन: हरित जागांचे नागरी नियोजन व

व्यवस्थापन.

Q.13

महाराष्ट्र युवा सायबर सुरक्षा उपक्रमच्या सहकार्याने कोणती चळवळ सायबर सुरक्षा जागरूकता हेल्पलाइन चालवते?

1. आता काय
2. सायबर सुरक्षित
3. तरुणांना सुरक्षित करा
4. डिजिटल संरक्षण

Answer:

A

Sol:

- महाराष्ट्राच्या मुख्य सचिवांनी सायबर सुरक्षा जनजागृती हेल्पलाईन सुरू केली.
- हेल्पलाईन क्रमांक 9019115115 असून महाराष्ट्र युवा सायबर सुरक्षा अभियानाच्या सहकार्याने 'व्हाट नाऊ' उपक्रमाद्वारे हा हेल्पलाइन क्रमांक चालविला जातो.
- महाराष्ट्र युवा सायबर सुरक्षा उपक्रमाबद्दल:
 - महाराष्ट्रातील तरुणांमध्ये सायबर सुरक्षा जागृती आणि संरक्षण वाढविण्याच्या उद्देशाने हा उपक्रम आहे.
 - हा उपक्रम सुरक्षित ऑनलाइन पद्धतीबद्दल लोकांना शिक्षित करणे आणि सायबर फसवणुकीच्या पीडितांना समर्थन प्रदान करण्यावर लक्ष केंद्रित करतो.
 - सायबर क्राईममुक्त वातावरण निर्माण करण्याच्या महाराष्ट्र सरकारच्या व्यापक प्रयत्नांचा एक भाग म्हणून ही हेल्पलाइन सुरू करण्यात आली आहे.
 - या उपक्रमात महापे येथे सायबर सिक्युरिटी सेंटर उभारण्याचाही समावेश आहे.

Q.14

महाराष्ट्रात सायबर सुरक्षा जागरूकता हेल्पलाइन कोणी सुरू केली?

1. महाराष्ट्राचे राज्यपाल
2. महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री
3. महाराष्ट्राचे मुख्य सचिव
4. महाराष्ट्राचे गृहमंत्री

Answer:

C

Sol:

- महाराष्ट्राच्या मुख्य सचिवांनी सायबर सुरक्षा जनजागृती हेल्पलाईन सुरू केली.
- हेल्पलाईन क्रमांक 9019115115 असून महाराष्ट्र युवा सायबर सुरक्षा अभियानाच्या सहकार्याने 'व्हाट नाऊ' उपक्रमाद्वारे हा हेल्पलाइन क्रमांक चालविला जातो. महाराष्ट्र युवा सायबर सुरक्षा उपक्रमाबद्दल:
- महाराष्ट्रातील तरुणांमध्ये सायबर सुरक्षा जागृती आणि संरक्षण वाढविण्याच्या उद्देशाने हा उपक्रम आहे.
- हा उपक्रम सुरक्षित ऑनलाइन पद्धतीबद्दल लोकांना शिक्षित करणे आणि सायबर फसवणुकीच्या पीडितांना समर्थन प्रदान करण्यावर लक्ष केंद्रित करतो.
- सायबर क्राईममुक्त वातावरण निर्माण करण्याच्या महाराष्ट्र सरकारच्या व्यापक प्रयत्नांचा एक भाग म्हणून ही हेल्पलाइन सुरू करण्यात आली आहे.
- या उपक्रमात महापे येथे सायबर सिक््युरिटी सेंटर उभारण्याचाही समावेश आहे.

Q.15

ताज्या आकडेवारीनुसार, देशांतर्गत मत्स्योत्पादनात महाराष्ट्राचा क्रमांक काय आहे?

1. सातवा
2. नववा
3. सतरावा
4. तिसरा

Answer:

C

Sol:

- महाराष्ट्रातील मत्स्योत्पादन 2016-17 मध्ये 6.63 लाख मेट्रिक टन होते ते 2022-23 मध्ये 5.9 लाख मेट्रिक टनांवर आले आहे.
- महत्वाचे मुद्दे:
- क्रमवारीत घसरण: • दशकभरापूर्वी महाराष्ट्र हा तिसरा सर्वात मोठा मत्स्योत्पादक राज्य होता.
- आता विविध राज्यांमध्ये पाचव्या क्रमांकावर आहे.
- अंतर्देशीय मत्स्योत्पादन सातव्या स्थानावरून सतराव्या स्थानावर घसरले.
- सागरी मत्स्योत्पादन तिसऱ्या स्थानावरून सहाव्या क्रमांकावर घसरले.
- तुलनात्मक कामगिरी: आंध्र प्रदेश, कर्नाटक आणि केरळ सारख्या इतर राज्यांमध्ये मत्स्य उत्पादनात लक्षणीय वाढ झाली आहे.
- मासेमारी धोरणाचा परिचय: • महाराष्ट्र प्रथमच मासेमारी धोरण आणणार आहे.
- उत्तर प्रदेशचे माजी राज्यपाल राम नाईक यांच्या नेतृत्वाखालील समिती या धोरणाचा मसुदा तयार करत आहे.
- उत्पादनावर परिणाम करणारे घटक: • कोविड-19 महामारी आणि इतर आनुषंगिक कारणांमुळे उत्पादनात घट झाली.
- आंध्र प्रदेशच्या यशाचे श्रेय भातशेतीचे मत्स्यपालन आणि चांगल्या पायाभूत सुविधांमध्ये केले जाते.
- महाराष्ट्रातील पायाभूत सुविधा आणि मनुष्यबळाचा अभाव, उत्पादनाचा कमी अहवाल आणि चक्रीवादळे (टौकटे आणि निसर्ग) यांचा उत्पादनावर परिणाम झाला.

Q.1

वॅगनर गुपचा उदय कधी झाला?

1. 2014
2. 2017
3. 2020

4. 2022

Answer:

A

Sol:

• रशियातील वॅग्नर गटाने ईशान्य मालीमधील फुटीरतावादी सैन्यासोबत अलीकडील लढाईत कमांडरसह गंभीर नुकसान नोंदवले.

वॅग्नर ग्रुप बददल:

• अधिकृत नाव: पीएमसी वॅग्नर, एक रशियन निमलष्करी संघटना.

• स्वरूप: एक खाजगी लष्करी कंपनी आणि भाडोत्री सैनिकांचे नेटवर्क.

• उगम: • 2014 मध्ये रशियाच्या क्रिमियाच्या जोडणीच्या वेळी उदयास आले.

• सीरिया आणि लिबिया, सुदान, मोझांबिक, माली आणि मध्य आफ्रिकन रिपब्लिकसह अनेक आफ्रिकन देशांमध्ये कार्यरत.

• संस्थापक: • येवगेनी प्रिगोझिन.

• दिमित्री उत्किन, रशियाच्या GRU मिलिटरी इंटेलिजन्समधील माजी विशेष दल अधिकारी.

• कायदेशीर दर्जा: • रशियामध्ये भाडोत्री सैन्य तांत्रिकदृष्ट्या बेकायदेशीर आहे.

• वॅग्नरने 2022 मध्ये "खाजगी लष्करी कंपनी" म्हणून नोंदणी केली.

• ऑपरेशन्स: • रशियन सैन्य आणि गुप्तचर समुदायाशी जवळून जोडलेले आहे.

• विद्रोही गट आणि शासनासह ग्राहकांच्या गरजांवर आधारित सेवा बदलतात.

• निधी थेट पेमेंटपासून संसाधन सवलतीपर्यंत आहे.

Q.2

वॅग्नर ग्रुप कोणत्या कार्यक्रमादरम्यान प्रथम उदयास आला?

1. सीरियन गृहयुद्ध

2. लिबियातील संघर्ष

3. क्रिमियाचे रशियन सामीलीकरण

4. मालीची नागरी अशांतता

Answer:

C

Sol:

• • रशियातील वॅग्नर गटाने ईशान्य मालीमधील फुटीरतावादी सैन्यासोबत अलीकडील लढाईत कमांडरसह गंभीर नुकसान नोंदवले.

वॅग्नर ग्रुप बददल:

• अधिकृत नाव: पीएमसी वॅग्नर, एक रशियन निमलष्करी संघटना.

• स्वरूप: एक खाजगी लष्करी कंपनी आणि भाडोत्री सैनिकांचे नेटवर्क.

• उगम: • 2014 मध्ये रशियाच्या क्रिमियाच्या जोडणीच्या वेळी उदयास आले.

• सीरिया आणि लिबिया, सुदान, मोझांबिक, माली आणि मध्य आफ्रिकन रिपब्लिकसह अनेक आफ्रिकन देशांमध्ये कार्यरत.

• संस्थापक: • येवगेनी प्रिगोझिन.

• दिमित्री उत्किन, रशियाच्या GRU मिलिटरी इंटेलिजन्समधील माजी विशेष दल अधिकारी.

• कायदेशीर दर्जा: • रशियामध्ये भाडोत्री सैन्य तांत्रिकदृष्ट्या बेकायदेशीर आहे.

• वॅग्नरने 2022 मध्ये "खाजगी लष्करी कंपनी" म्हणून नोंदणी केली.

• ऑपरेशन्स: • रशियन सैन्य आणि गुप्तचर समुदायाशी जवळून जोडलेले आहे.

• विद्रोही गट आणि शासनासह ग्राहकांच्या गरजांवर आधारित सेवा बदलतात.

• निधी थेट पेमेंटपासून संसाधन सवलतीपर्यंत आहे.

Q.3

संरक्षण संपादन परिषद (DAC) कधी स्थापन झाली?

1. 2000
2. 2001
3. 2014
4. 2017

Answer:

B

Sol:

संरक्षण अधिग्रहण परिषद (DAC) बदल:

• निर्मिती: कारगिल युद्धानंतर (1999) 'रिफॉर्मिंग द नॅशनल सिक्युरिटी सिस्टीम' या मंत्रिगटाच्या शिफारशीनुसार 2001 मध्ये स्थापना.

• उद्दिष्ट: • क्षमता आणि विहित कालमर्यादेनुसार सशस्त्र दलांच्या मंजूर आवश्यकतांची त्वरीत खरेदी सुनिश्चित करणे.

• वाटप केलेल्या अर्थसंकल्पीय संसाधनांचा अनुकूल वापर करणे

• संरचना: • अध्यक्षस्थानी संरक्षण मंत्री
• चीफ ऑफ डिफेन्स स्टाफ (CDS)
• लष्कर, नौदल आणि हवाई दलाचे प्रमुख

• कार्ये: • संरक्षण दलांसाठी 15 वर्षांच्या दीर्घकालीन एकात्मिक दृष्टीकोन योजनेला (LTIPP) मंजूरी देणे.

• संपादन प्रस्तावांसाठी आवश्यकतेची स्वीकृती.

• संपादन प्रस्तावांना 'खरेदी करा', 'खरेदी करा आणि बनवा' आणि 'मेक' म्हणून वर्गीकृत करणे.

• एकल विक्रेता मंजूरीशी संबंधित समस्यांचे निराकरण करा.

• 300 कोटीवरील संपादन प्रस्तावांसाठी 'ऑफसेट' तरतुदींचा निर्णय घेणे.

• 'बाय अँड मेक' श्रेणी अंतर्गत तंत्रज्ञानाच्या हस्तांतरणाबाबत निर्णय घेणे.

• फील्ड चाचणी मूल्यमापन आयोजित करणे.

Q.4

संरक्षण अधिग्रहण परिषदेचे अध्यक्ष कोण आहे?

1. पंतप्रधान
2. संरक्षण मंत्री
3. चीफ ऑफ डिफेन्स स्टाफ
4. संरक्षण सचिव

Answer:

B

Sol:

संरक्षण अधिग्रहण परिषद (DAC) बदल:

• निर्मिती: कारगिल युद्धानंतर (1999) 'रिफॉर्मिंग द नॅशनल सिक्युरिटी सिस्टीम' या मंत्रिगटाच्या शिफारशीनुसार 2001 मध्ये स्थापना.

• उद्दिष्ट: • क्षमता आणि विहित कालमर्यादेनुसार सशस्त्र दलांच्या मंजूर आवश्यकतांची त्वरीत खरेदी सुनिश्चित करणे.

• वाटप केलेल्या अर्थसंकल्पीय संसाधनांचा अनुकूल वापर करणे

• संरचना: • अध्यक्षस्थानी संरक्षण मंत्री
• चीफ ऑफ डिफेन्स स्टाफ (CDS)
• लष्कर, नौदल आणि हवाई दलाचे प्रमुख

• कार्ये: • संरक्षण दलांसाठी 15 वर्षांच्या दीर्घकालीन एकात्मिक दृष्टीकोन योजनेला (LTIPP) मंजूरी देणे.

• संपादन प्रस्तावांसाठी आवश्यकतेची स्वीकृती.

• संपादन प्रस्तावांना 'खरेदी करा', 'खरेदी करा आणि बनवा' आणि 'मेक' म्हणून वर्गीकृत करणे.

• एकल विक्रेता मंजूरीशी संबंधित समस्यांचे निराकरण करा.

• 300 कोटीवरील संपादन प्रस्तावांसाठी 'ऑफसेट' तरतुदींचा निर्णय घेणे.

• 'बाय अँड मेक' श्रेणी अंतर्गत तंत्रज्ञानाच्या हस्तांतरणाबाबत निर्णय घेणे.

• फील्ड चाचणी मूल्यमापन आयोजित करणे.

Q.5

आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना (ILO) ची स्थापना केव्हा झाली?

1. 1919
2. 1921
3. 1928
4. 1937

Answer:

A

Sol:

आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना (ILO) बद्दल:

- युएनची विशेष एजन्सी: जगभरातील कामगार परिस्थिती आणि जीवनमान सुधारण्यासाठी समर्पित.
- इतिहास: • स्थापना: पहिल्या महायुद्धानंतर व्हर्साय कराराचा भाग म्हणून 1919 मध्ये स्थापन करण्यात आले.
- UN एजन्सी: 1946 मध्ये UN ची एक विशेष एजन्सी बनली.

- मुख्यालय: जिनिव्हा, स्वित्झर्लंड.
- सदस्यत्व: 187 सदस्य (186 UN सदस्य राष्ट्रे अधिक कुक बेटे).
- रचना: • त्रिपक्षीय एजन्सी: 187 सदस्य राज्यांमधील सरकार, नियोक्ते आणि कामगार प्रतिनिधींचा समावेश आहे.
- UNDP सदस्यत्व: शाश्वत विकास उद्दिष्टे साध्य करण्याच्या उद्देशाने संयुक्त राष्ट्र विकास गटाचा भाग.

- कार्ये: • धोरण तयार करणे: मानवी हक्कांना चालना देण्यासाठी, कामाच्या स्थितीत सुधारणा करण्यासाठी आणि रोजगाराच्या संधी वाढविण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय धोरणे विकसित करा.
- कामगार मानके: आंतरराष्ट्रीय कामगार मानकांचा वापर तयार करते आणि त्यांचे पर्यवेक्षण करते.
- तांत्रिक सहकार्य: त्याच्या घटकांसह भागीदारीत आंतरराष्ट्रीय तांत्रिक सहकार्य कार्यक्रम लागू करते.
- प्रशिक्षण आणि शिक्षण: त्याच्या पुढाकाराला पाठिंबा देण्यासाठी प्रशिक्षण, शिक्षण आणि संशोधन उपक्रम आयोजित करते.

- मान्यता: • शांततेसाठी नोबेल पारितोषिक: कामगार परिस्थिती सुधारण्यासाठी आणि सामाजिक न्यायाला चालना देण्यासाठी योगदानासाठी 1969 मध्ये देण्यात आले.

Q.6

आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना (ILO) चे मुख्यालय कोठे आहे?

1. न्यूयॉर्क
2. पॅरिस
3. लंडन
4. जिनिव्हा

Answer:

D

Sol:

आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना (ILO) बद्दल:

- युएनची विशेष एजन्सी: जगभरातील कामगार परिस्थिती आणि जीवनमान सुधारण्यासाठी समर्पित.
- इतिहास: • स्थापना: पहिल्या महायुद्धानंतर व्हर्साय कराराचा भाग म्हणून 1919 मध्ये स्थापन करण्यात आले.
- UN एजन्सी: 1946 मध्ये UN ची एक विशेष एजन्सी बनली.

- मुख्यालय: जिनिव्हा, स्वित्झर्लंड.
- सदस्यत्व: 187 सदस्य (186 UN सदस्य राष्ट्रे अधिक कुक बेटे).
- रचना: • त्रिपक्षीय एजन्सी: 187 सदस्य राज्यांमधील सरकार, नियोक्ते आणि कामगार प्रतिनिधींचा समावेश आहे.
- UNDP सदस्यत्व: शाश्वत विकास उद्दिष्टे साध्य करण्याच्या उद्देशाने संयुक्त राष्ट्र विकास गटाचा भाग.

- कार्ये: • धोरण तयार करणे: मानवी हक्कांना चालना देण्यासाठी, कामाच्या स्थितीत सुधारणा करण्यासाठी

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

आणि रोजगाराच्या संधी वाढविण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय धोरणे विकसित करा.

- कामगार मानके: आंतरराष्ट्रीय कामगार मानकांचा वापर तयार करते आणि त्यांचे पर्यवेक्षण करते.
- तांत्रिक सहकार्य: त्याच्या घटकांसह भागीदारीत आंतरराष्ट्रीय तांत्रिक सहकार्य कार्यक्रम लागू करते.
- प्रशिक्षण आणि शिक्षण: त्याच्या पुढाकाराला पाठिंबा देण्यासाठी प्रशिक्षण, शिक्षण आणि संशोधन उपक्रम आयोजित करते.

• मान्यता: • शांततेसाठी नोबेल पारितोषिक: कामगार परिस्थिती सुधारण्यासाठी आणि सामाजिक न्यायाला चालना देण्यासाठी योगदानासाठी 1969 मध्ये देण्यात आले.

Q.7

भारताच्या पंतप्रधानांनी कोणत्या कार्यक्रमात मिशन लाइफचे अनावरण केले?

1. पॅरिस करार 2015
2. 2020 मध्ये UNFCCC COP25
3. 2021 मध्ये UNFCCC COP26
4. G20 शिखर परिषद 2023

Answer:

C

Sol:

• केंद्रीय पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्री यांनी पर्यावरणास अनुकूल जीवनशैलीशी संबंधित वर्तणुकीतील बदलांना प्रेरित करण्यासाठी उत्पादने आणि सेवांशी संबंधित कल्पना आमंत्रित करण्यासाठी Ideas4LiFE पोर्टल लाँच केले.

मिशन LiFE बदल:

- 2021 मध्ये UNFCCC COP26 मध्ये भारताच्या पंतप्रधानांनी अनावरण केले.
- जागतिक हवामान कृतीमध्ये वैयक्तिक आचरणावर लक्ष केंद्रित करते.

• उद्दिष्ट: किमान 1 अब्ज लोकांना (भारतीय आणि जागतिक नागरिक) पर्यावरण संरक्षण आणि संवर्धनासाठी वैयक्तिक आणि सामूहिक कृती करण्यास प्रवृत्त करणे (2022-2028).

• दृष्टी: • हवामान बदल तीव्रपणे थांबवण्यासाठी लहान, दैनंदिन क्रियांना प्रोत्साहन देणे
• पर्यावरणास जबाबदार वर्तनांना समर्थन देण्यासाठी आणि टिकवून ठेवण्यासाठी 'प्रो-प्लॅनेट पीपल' (P3) समुदायाद्वारे एक इकोसिस्टम स्थापित करणे

• तत्वे: • पृथ्वीशी सुसंगत राहण्याची आणि कोणतीही हानी न करण्याची जबाबदारी प्रत्येकाची आहे.
• अशा प्रकारे जगणाऱ्या व्यक्तींना प्रो प्लॅनेट पीपल म्हणून नियुक्त केले जाते.

- थीम: • ऊर्जा वाचवा
- पाणी वाचवा
- सिंगल युज प्लास्टिकला नाही म्हणा
- शाश्वत जीवनशैलीचा अवलंब करा
- कचरा कमी करा
- निरोगी जीवनशैलीचा अवलंब करा
- ई-कचरा कमी करा

Q.8

पर्यावरणदृष्ट्या जबाबदार वर्तनांना समर्थन देण्यासाठी मिशन LiFE द्वारे कोणत्या समुदायाची स्थापना करण्यात आली आहे?

1. हवामान योद्धा
2. ग्रीन गार्डियन्स
3. पर्यावरण उत्साही
4. प्रो-प्लॅनेट लोक (P3)

Answer:

D

Sol:

• केंद्रीय पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्री यांनी

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

पर्यावरणास अनुकूल जीवनशैलीशी संबंधित वर्तणुकीतील बदलांना प्रेरित करण्यासाठी उत्पादने आणि सेवांशी संबंधित कल्पना आमंत्रित करण्यासाठी Ideas4LiFE पोर्टल लाँच केले.

मिशन LiFE बदल:

• 2021 मध्ये UNFCCC COP26 मध्ये भारताच्या पंतप्रधानांनी अनावरण केले.

• जागतिक हवामान कृतीमध्ये वैयक्तिक आचरणावर लक्ष केंद्रित करते.

• उद्दिष्ट: किमान 1 अब्ज लोकांना (भारतीय आणि जागतिक नागरिक) पर्यावरण संरक्षण आणि संवर्धनासाठी वैयक्तिक आणि सामूहिक कृती करण्यास प्रवृत्त करणे (2022-2028).

• दृष्टी: • हवामान बदल तीव्रपणे थांबवण्यासाठी लहान, दैनंदिन क्रियांना प्रोत्साहन देणे

• पर्यावरणास जबाबदार वर्तनांना समर्थन देण्यासाठी आणि टिकवून ठेवण्यासाठी 'प्रो-प्लॅनेट पीपल' (P3) समुदायाद्वारे एक इकोसिस्टम स्थापित करणे

• तत्वे: • पृथ्वीशी सुसंगत राहण्याची आणि कोणतीही हानी न करण्याची जबाबदारी प्रत्येकाची आहे.

• अशा प्रकारे जगणाऱ्या व्यक्तींना प्रो प्लॅनेट पीपल म्हणून नियुक्त केले जाते.

• थीम: • ऊर्जा वाचवा

• पाणी वाचवा

• सिंगल युज प्लास्टिकला नाही म्हणा

• शाश्वत जीवनशैलीचा अवलंब करा

• कचरा कमी करा

• निरोगी जीवनशैलीचा अवलंब करा

• ई-कचरा कमी करा

• Reduce E-Waste

Q.9

"डिजिटल अटक" हा शब्द काय आहे?

1. डिजिटल पाळत ठेवण्याचा एक नवीन प्रकार
2. एक सायबर घोटाळा ज्यामध्ये फसवणूक करणाऱ्या अधिकाऱ्यांची तोतयागिरी करतात
3. कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी ऑनलाइन साधन

4. डिजिटल सुरक्षिततेसाठी सरकारी कार्यक्रम

Answer:

B

Sol:

• "डिजिटल अरेस्ट" घोटाळा, ऑनलाइन फसवणुकीचा एक नवीन प्रकार आहे, ज्यामध्ये गुन्हेगारांनी व्हिडिओ कॉलद्वारे पीडितांकडून पैसे उकळण्यासाठी अधिकृत अधिकाऱ्यांची तोतयागिरी केली आहे.

डिजिटल अरेस्ट बदल:

• "डिजिटल अरेस्ट" हा शब्द एका अत्याधुनिक सायबर घोटाळ्याला सूचित करतो जेथे फसवणूक करणारे कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या किंवा सरकारी अधिकाऱ्यांची तोतयागिरी करतात आणि संशय नसलेल्या पीडितांकडून पैसे उकळतात.

• या घोटाळ्यामध्ये सामान्यतः व्हिडिओ कॉलचा समावेश असतो जेथे घोटाळेबाज बेकायदेशीर क्रियाकलापांबद्दल पीडित व्यक्तीवर खोटे आरोप करतात, पीडितेला त्वरित पैसे हस्तांतरित करण्यास भाग पाडण्याची निकड आणि भीती निर्माण करतात.

• हे कसे कार्य करते: • प्रारंभिक संपर्क: पीडितांना अधिकारी म्हणून दाखवणाऱ्या घोटाळेबाजांकडून व्हिडिओ कॉल प्राप्त होतो.

• भीती निर्माण करणे: घोटाळेबाज गुन्हेगारी कृत्यांचे खोटे आरोप यांसारख्या धमकावणाऱ्या डावपेचांचा वापर करतात.

• देयकाची मागणी: पीडितांवर कथित कायदेशीर परिणाम टाळण्यासाठी मोठी रक्कम देण्यासाठी दबाव आणला जातो.

Q.10

डिजिटल अटक घोटाळ्यातील पीडितांशी संपर्क साधण्यासाठी घोटाळेबाज सामान्यतः कोणती पद्धत वापरतात?

1. ईमेल
2. मजकूर संदेश

3. व्हिडिओ कॉल
4. भौतिक अक्षरे

Answer:

C

Sol:

डिजिटल अरेस्ट बदल:

- "डिजिटल अरेस्ट" हा शब्द एका अत्याधुनिक सायबर घोटाळ्याला सूचित करतो जेथे फसवणूक करणारे कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या किंवा सरकारी अधिकाऱ्यांची तोतयागिरी करतात आणि संशय नसलेल्या पीडितांकडून पैसे उकळतात.
- या घोटाळ्यामध्ये सामान्यतः व्हिडिओ कॉलचा समावेश असतो जेथे घोटाळेबाज बेकायदेशीर क्रियाकलापांबद्दल पीडित व्यक्तीवर खोटे आरोप करतात, पीडितेला त्वरित पैसे हस्तांतरित करण्यास भाग पाडण्याची निकड आणि भीती निर्माण करतात.
- हे कसे कार्य करते: • प्रारंभिक संपर्क: पीडितांना अधिकारी म्हणून दाखवणाऱ्या घोटाळेबाजांकडून व्हिडिओ कॉल प्राप्त होतो.
- भीती निर्माण करणे: घोटाळेबाज गुन्हेगारी कृत्यांचे खोटे आरोप यांसारख्या धमकावणाऱ्या डावपेचांचा वापर करतात.
- देयकाची मागणी: पीडितांवर कथित कायदेशीर परिणाम टाळण्यासाठी मोठी रक्कम देण्यासाठी दबाव आणला जातो.

Q.11

इंटेलिजेंट ट्रॅफिक मॅनेजमेंट सिस्टम (ITMS) चा मुख्य उद्देश काय आहे?

1. रिअल-टाइम रहदारी अद्यतने प्रदान करण्यासाठी
2. उत्तम वाहतूक व्यवस्थापनासाठी रस्ते पायाभूत सुविधा वाढवणे
3. रिअल-टाइममध्ये रहदारी उल्लंघनांचे निरीक्षण आणि नियमन करणे

4. वाहतूक होऊ न देता टोल वसुलीची कार्यक्षमता वाढवणे

Answer:

C

Sol:

ITMS बदल:

- उद्देश: रिअल-टाइममध्ये रहदारी उल्लंघनांचे निरीक्षण आणि नियमन करण्यासाठी डिझाइन केलेले.
- सिस्टम सेटअप: बाह्य एजन्सी ट्रॅफिक उल्लंघन करणाऱ्यांचा डेटा गोळा करते, ज्याचे नंतर वाहतूक सहाय्यक निरीक्षकांद्वारे मूल्यांकन केले जाते.
- ITMS स्थापना: ITMS साठी AI कॅमेऱ्यांनी सुसज्ज महाराष्ट्रातील पहिला एक्सप्रेसवे; कळंबोली ते किवळे हा संपूर्ण 94 किमीचा रस्ता व्यापतो.
- AI कॅमेरे: प्रत्येक 10 किमीवर स्थापित केले जातात, 11 प्रकारचे रहदारी उल्लंघन ओळखतात.

Q.12

ITMS ने सुसज्ज असलेला महाराष्ट्रातील कोणता द्रुतगती मार्ग पहिला आहे?

1. मुंबई-नाशिक द्रुतगती मार्ग
2. पुणे-नागपूर द्रुतगती मार्ग
3. मुंबई-गोवा द्रुतगती मार्ग
4. मुंबई-पुणे द्रुतगती मार्ग

Answer:

D

Sol:

ITMS बदल:

- उद्देश: रिअल-टाइममध्ये रहदारी उल्लंघनांचे निरीक्षण आणि नियमन करण्यासाठी डिझाइन केलेले.
- सिस्टम सेटअप: बाह्य एजन्सी ट्रॅफिक उल्लंघन

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

करणाऱ्यांचा डेटा गोळा करते, ज्याचे नंतर वाहतूक सहाय्यक निरीक्षकांद्वारे मूल्यांकन केले जाते.

- ITMS स्थापना: ITMS साठी AI कॅमेऱ्यांनी सुसज्ज महाराष्ट्रातील पहिला एक्सप्रेसवे; कळंबोली ते किवळे हा संपूर्ण 94 किमीचा रस्ता व्यापतो.
- AI कॅमेरे: प्रत्येक 10 किमीवर स्थापित केले जातात, 11 प्रकारचे रहदारी उल्लंघन ओळखतात.

Q.13

महाराष्ट्रात जादूटोणा विरोधी कायदा कोणत्या वर्षी लागू करण्यात आला?

1. 2009
2. 2011
3. 2093
4. 2015

Answer:

C

Sol:

• राज्यातील जादूटोणा विरोधी कायद्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी महाराष्ट्र पोलीस प्रत्येक पोलीस ठाण्यात जादूटोणा विरोधी कक्ष स्थापन करणार आहेत.

कायद्याबद्दल:

- पार्श्वभूमी: हा कायदा मुळात अंधश्रद्धा विरोधी कार्यकर्ते नरेंद्र दाभोळकर यांनी 2003 मध्ये तयार केला होता आणि त्यांच्या हत्येनंतर 2013 मध्ये लागू करण्यात आला होता.
- महाराष्ट्र प्रतिबंध आणि निर्मूलन मानवी बलिदान आणि इतर अमानुष, वाईट, आणि अघोरी प्रथा आणि काळी जादू कायदा, 2013 हा महाराष्ट्रातील अंधश्रद्धा प्रथांशी लढा देण्याच्या उद्देशाने एक महत्वाचा कायदा आहे.
- उद्देश: या कायद्याचा उद्देश सामाजिक जागरूकता आणणे आणि मानवी यज्ञ, काळी जादू आणि इतर अमानवी प्रथांद्वारे लोकांचे शोषण करण्यापासून संरक्षण करून सुरक्षित वातावरण निर्माण करणे हा आहे.
- तरतूदी: • निषिद्ध: हे मानवी बलिदान आणि इतर अमानवीय, दुष्ट आणि अघोरी प्रथा तसेच काळ्या जादूवर बंदी घालते.

- दक्षता अधिकारी: या कायद्यात अशा पद्धतीवर नजर ठेवण्यासाठी आणि प्रतिबंध करण्यासाठी दक्षता अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्याची तरतूद आहे.
- शोध आणि जप्तीचे अधिकार: अधिकाऱ्यांना या पद्धतीशी संबंधित साहित्य शोधण्याचा आणि जप्त करण्याचा अधिकार दिला जातो.

- हा कायदा हानिकारक अंधश्रद्धा निर्मूलन आणि असुरक्षित व्यक्तींचे शोषणापासून संरक्षण करण्याच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल आहे.

Q.14

NAAC ही स्वायत्त संस्था म्हणून कोणत्या संस्थेच्या अंतर्गत काम करते?

1. विद्यापीठ अनुदान आयोग (UGC)
2. शिक्षण मंत्रालय
3. ऑल इंडिया कौन्सिल फॉर टेक्निकल एज्युकेशन (AICTE)
4. राष्ट्रीय मान्यता मंडळ (NBA)

Answer:

A

Sol:

NAAC बद्दल:

- स्थापना: NAAC ची स्थापना 1994 मध्ये भारताच्या विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (UGC) अंतर्गत स्वायत्त संस्था म्हणून झाली.
- मुख्यालय: बेंगळुरु, कर्नाटक येथे आहे.
- उद्देश: गुणवत्ता आणि मानकीकरण सुनिश्चित करण्यासाठी भारतातील उच्च शिक्षण संस्थांचे मूल्यांकन आणि मान्यता देणे.
- उद्दिष्ट: स्वयं-मूल्यांकन आणि बाह्य समीक्षक पुनरावलोकनाच्या संयोजनाद्वारे शिक्षणाची गुणवत्ता वाढवणे.
- कार्ये: • विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांचे मूल्यांकन आणि मान्यता देणे.
- उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये स्व-मूल्यांकन आणि

जबाबदारीला प्रोत्साहन देणे.

- शैक्षणिक आणि प्रशासकीय कामगिरीमध्ये गुणवत्तेच्या संस्कृतीला प्रोत्साहन देणे.
- सतत सुधारणा करण्यासाठी समर्थन प्रदान करणे

Q.15

NAAC चे मुख्यालय कोठे आहे?

1. नवी दिल्ली
2. मुंबई
3. पुणे
4. बेंगळूरु

Answer:

D

Sol:

NAAC बदल:

- स्थापना: NAAC ची स्थापना 1994 मध्ये भारताच्या विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (UGC) अंतर्गत स्वायत्त संस्था म्हणून झाली.
- मुख्यालय: बेंगळूरु, कर्नाटक येथे आहे.
- उद्देश: गुणवत्ता आणि मानकीकरण सुनिश्चित करण्यासाठी भारतातील उच्च शिक्षण संस्थांचे मूल्यांकन आणि मान्यता देणे.
- उद्दिष्ट: स्वयं-मूल्यांकन आणि बाह्य समीक्षक पुनरावलोकनाच्या संयोजनाद्वारे शिक्षणाची गुणवत्ता वाढवणे.
- कार्ये: • विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांचे मूल्यांकन आणि मान्यता देणे.
- उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये स्व-मूल्यांकन आणि जबाबदारीला प्रोत्साहन देणे.
- शैक्षणिक आणि प्रशासकीय कामगिरीमध्ये गुणवत्तेच्या संस्कृतीला प्रोत्साहन देणे.
- सतत सुधारणा करण्यासाठी समर्थन प्रदान करणे

Q.1

गोलन हाइट्स सध्या कोणत्या देशाने व्यापलेले आहे?

1. जॉर्डन
2. लेबनॉन
3. इस्रायल
4. सीरिया

Answer:

C

Sol:

गोलन हाइट्स बदल:

- भूगोल: • दक्षिण-पश्चिम सीरियातील खडकाळ पठार, दमास्कसच्या नैऋत्येस 60 किमी.
- आंतरराष्ट्रीय कायदा आणि संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेच्या ठरावांनुसार व्यापलेला प्रदेश.
- सीमा: • पश्चिम: जॉर्डन नदी आणि गॅलील समुद्र.
- उत्तर: हर्मोन पर्वत.
- पूर्व: हंगामी वाडी अल-रक्काद नदी.
- दक्षिण: यार्मौक नदी.
- इतिहास: 1967 च्या सहा दिवसांच्या युद्धात इस्रायलने सीरियातून ताब्यात घेतले.
- धोरणात्मक महत्त्व: • दमास्कस आणि उत्तर इस्रायलचा गॅलीली प्रदेश आणि गॅलीलचा समुद्र दिसतो.
- सीरियन-नियंत्रित बाजूने दमास्कसच्या मार्गावर वर्चस्व आहे.
- जॉर्डन आणि लेबनॉन सह सीमा शेअर करते.
- मुख्य जलस्रोत: पावसाचे पाणी जॉर्डन नदीत मिसळते.

Q.2

गोलन हाइट्सची पश्चिम सीमा कोणती नदी बनते?

1. जॉर्डन नदी
2. युफ्रेटिस नदी

3. टायग्रिस नदी
4. नाईल नदी

Answer:

A

Sol:

गोलन हाइट्स बददल:

- भूगोल: • दक्षिण-पश्चिम सीरियातील खडकाळ पठार, दमास्कसच्या नैऋत्येस 60 किमी.
- आंतरराष्ट्रीय कायदा आणि संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेच्या ठरावांनुसार व्यापलेला प्रदेश.
- सीमा: • पश्चिम: जॉर्डन नदी आणि गॅलील समुद्र.
- उत्तर: हर्मोन पर्वत.
- पूर्व: हंगामी वाडी अल-रक्काद नदी.
- दक्षिण: यामौक नदी.
- इतिहास: 1967 च्या सहा दिवसांच्या युद्धात इस्रायलने सीरियातून ताब्यात घेतले.
- धोरणात्मक महत्त्व: • दमास्कस आणि उत्तर इस्रायलचा गॅलीली प्रदेश आणि गॅलीलचा समुद्र दिसतो.
- सीरियन-नियंत्रित बाजूने दमास्कसच्या मार्गावर वर्चस्व आहे.
- जॉर्डन आणि लेबनॉन सह सीमा शेअर करते.
- मुख्य जलस्रोत: पावसाचे पाणी जॉर्डन नदीत मिसळते.

Q.3

NCERT मध्ये पारखची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?

1. 2023
2. 2010
3. 2014
4. 2017

Answer:

A

Sol:

पारख बददल:

- पारख (परफॉर्मन्स असेसमेंट, रिव्ह्यू अँड अॅनालिसिस ऑफ नॉलेज फॉर होलिस्टिक डेव्हलपमेंट) हे एनसीईआरटीमध्ये 2023 मध्ये देशभरातील स्कूल बोर्ड मूल्यांकनांचे प्रमाणीकरण करण्यासाठी स्थापन केलेले युनिट आहे.
- पारख टीममध्ये भारतातील आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील शिक्षण प्रणालीची सखोल माहिती असलेले प्रमुख मूल्यांकन तज्ञ असतील.
- उद्दिष्ट: राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (NEP) 2020 द्वारे अनिवार्य केलेल्या इतर कार्यासह मानक, मानके, मार्गदर्शक तत्त्वे निश्चित करणे आणि विद्यार्थ्यांच्या मूल्यांकनाशी संबंधित क्रियाकलापांची अंमलबजावणी करणे या मूलभूत उद्दिष्टांची पूर्तता करणे.
- पारखचा आदेश राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमधील शाळा मंडळांना एका समान व्यासपीठावर आणण्याचे काम आहे.
- लक्ष केंद्रित करण्याचे मुख्य क्षेत्र: • सक्षमता आधारित मूल्यांकनामध्ये क्षमता विकास
- मोठ्या प्रमाणात उपलब्धी सर्वेक्षण
- शालेय मंडळांची समानता
- पायाभूत, पूर्वतयारी, मध्यम आणि दुय्यम टप्प्यांसाठी समग्र प्रगती कार्ड.

Q.4

पारखचे प्राथमिक उद्दिष्ट काय आहे?

1. नवीन अभ्यासक्रम मार्गदर्शक तत्त्वे विकसित करणे
2. विद्यार्थ्यांच्या मूल्यांकनासाठी निकष, मानके आणि मार्गदर्शक तत्त्वे सेट करणे
3. शिक्षकांना नवीन शिकवण्याच्या पद्धतींमध्ये प्रशिक्षित करणे
4. अभ्यासक्रमात नवीन विषय आणणे

Answer:

B

Sol:

PARAKH:

पारख बदल:

- पारख (परफॉर्मन्स असेसमेंट, रिव्ह्यू अँड अँनालिसिस ऑफ नॉलेज फॉर होलिस्टिक डेव्हलपमेंट) हे एनसीईआरटीमध्ये 2023 मध्ये देशभरातील स्कूल बोर्ड मूल्यांकनांचे प्रमाणीकरण करण्यासाठी स्थापन केलेले युनिट आहे.
- पारख टीममध्ये भारतातील आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील शिक्षण प्रणालीची सखोल माहिती असलेले प्रमुख मूल्यांकन तज्ञ असतील.
- उद्दिष्ट: राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (NEP) 2020 द्वारे अनिवार्य केलेल्या इतर कार्यांसह मानक, मानके, मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करणे आणि विद्यार्थ्यांच्या मूल्यांकनाशी संबंधित क्रियाकलापांची अंमलबजावणी करणे या मूलभूत उद्दिष्टांची पूर्तता करणे.
- पारखचा आदेश राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमधील शाळा मंडळांना एका समान व्यासपीठावर आणण्याचे काम आहे.
- लक्ष केंद्रित करण्याचे मुख्य क्षेत्र: • सक्षमता आधारित मूल्यांकनामध्ये क्षमता विकास
- मोठ्या प्रमाणात उपलब्धी सर्वेक्षण
- शालेय मंडळांची समानता
- पायाभूत, पूर्वतयारी, मध्यम आणि दुय्यम टप्प्यांसाठी समग्र प्रगती कार्ड.

Q.5

प्रगत जमीन नेव्हिगेशन प्रणाली कोणत्या प्रकारच्या नेव्हिगेशन प्रणालीवर आधारित आहे?

1. फायबर ऑप्टिक गायरो (FOG)
2. यांत्रिक गायरो
3. चुंबकीय होकायंत्र
4. रिंग लेझर गायरो (RLG)

Answer:

D

Sol:

- भारतीय लष्कराच्या आर्मर्ड फायटिंग व्हेइकल्स (AFVs) साठी अँडव्हान्स लँड नेव्हिगेशन सिस्टीम (ALNS) Mk-II च्या खरेदीसाठी नुकतीच ऍक्सेप्टन्स ऑफ नेसेसिटी (AoN) प्रदान करण्यात आली.
- अँडव्हान्स लँड नेव्हिगेशन सिस्टीम बदल:
- प्रणाली: रिंग लेझर गायरो (RLG) आधारित नेव्हिगेशन प्रणाली.
- उद्देश: • ESM फॉर्मटमध्ये लष्करी नकाशा निर्देशांकांद्वारे परिभाषित केलेले मार्ग ट्रॅव्हर्सिंगसाठी वापरले.
- Inertial, GPS आणि हायब्रिड नेव्हिगेशन डेटा प्रदान करते.
- सुरक्षा: उच्च पातळीच्या कूटबद्धीकरणासह स्फूफ-प्रूफ.
- ऑपरेशनच्या पद्धती: • इनर्शियल मोड: जडत्व सेन्सर इनपुटवर पूर्णपणे कार्य करते.
- हायब्रिड मोड: सर्वात अचूक डेटा निवडून, इनर्शियल सेन्सर आणि GPS रिसीव्हर या दोन्हीकडील इनपुट वापरते.
- GPS मोड: जडत्व सेन्सर इनपुटपासून स्वतंत्रपणे कार्य करते.
- अनुकूलता: • इंडियन रिजनल नेव्हिगेशन सॅटेलाइट सिस्टम (IRNSS) आणि भारतीय नेव्हिगेशन (NavIC) वापरून नेव्हिगेशनशी सुसंगत.
- ग्लोबल पोजिशनिंग सिस्टम (GPS) आणि ग्लोबल नेव्हिगेशन सॅटेलाइट सिस्टम (GLONASS) शी सुसंगत.

- ऍप्लिकेशन्स: डिफेन्स सिरीज मॅप्स सुसंगततेसह AFVs (आर्मर्ड फायटिंग व्हेइकल्स) साठी नेव्हिगेशनल ऍप्लिकेशन्समध्ये उच्च अचूकता ऑफर करते.
- खरेदी: भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लिमिटेड (BEL), चेन्नई येथून खरेदी [भारतीय-स्वदेशी डिझाइन केलेले विकसित आणि उत्पादित (IDDM)] श्रेणी अंतर्गत केली जाईल.

Q.6

प्रगत जमीन नेव्हिगेशन सिस्टीम मिळविण्यासाठी कोणती संस्था जबाबदार आहे?

1. संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था (DRDO)

2. भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO)
3. भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लिमिटेड (BEL)
4. हिंदुस्तान एरोनॉटिक्स लिमिटेड (HAL)

Answer:

C

Sol:

• भारतीय लष्कराच्या आर्मर्ड फायटिंग व्हेइकल्स (AFVs) साठी अँडव्हान्स लँड नेव्हिगेशन सिस्टीम (ALNS) Mk-II च्या खरेदीसाठी नुकतीच ऍक्सप्टन्स ऑफ नेसेसिटी (AoN) प्रदान करण्यात आली.

ऍडव्हान्स लँड नेव्हिगेशन सिस्टीम बदल:

• प्रणाली: रिंग लेझर गायरो (RLG) आधारित नेव्हिगेशन प्रणाली.

• उद्देश: • ESM फॉर्मॅटमध्ये लष्करी नकाशा निर्देशांकांद्वारे परिभाषित केलेले मार्ग ट्रॅव्हर्सिंगसाठी वापरले.

• Inertial, GPS आणि हायब्रिड नेव्हिगेशन डेटा प्रदान करते.

• सुरक्षा: उच्च पातळीच्या कूटबद्धीकरणासह स्पूफ-प्रूफ.

• ऑपरेशनच्या पद्धती: • इनर्शियल मोड: जडत्व सेन्सर इनपुटवर पूर्णपणे कार्य करते.

• हायब्रिड मोड: सर्वात अचूक डेटा निवडून, इनर्शियल सेन्सर आणि GPS रिसीव्हर या दोन्हीकडील इनपुट वापरते.

• GPS मोड: जडत्व सेन्सर इनपुटपासून स्वतंत्रपणे कार्य करते.

• अनुकूलता: • इंडियन रिजनल नेव्हिगेशन सॅटेलाइट सिस्टम (IRNSS) आणि भारतीय नेव्हिगेशन (NavIC) वापरून नेव्हिगेशनशी सुसंगत.

• ग्लोबल पोजिशनिंग सिस्टम (GPS) आणि ग्लोबल नेव्हिगेशन सॅटेलाइट सिस्टम (GLONASS) शी सुसंगत.

• ऍप्लिकेशन्स: डिफेन्स सिरीज मॅप्स सुसंगततेसह AFVs (आर्मर्ड फायटिंग व्हेइकल्स) साठी नेव्हिगेशनल ऍप्लिकेशन्समध्ये उच्च अचूकता ऑफर करते.

• खरेदी: भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लिमिटेड (BEL), चेन्नई येथून खरेदी [भारतीय-स्वदेशी डिझाइन केलेले विकसित आणि उत्पादित (IDDM)] श्रेणी अंतर्गत केली जाईल.

Q.7

वट्टेझुथु लिपी कोणत्या लिपीतून विकसित होण्याची शक्यता आहे?

1. तमिळ-ब्राहमी लिपी
2. ग्रंथ लिपी
3. कोलेलुट्टू लिपी
4. देवनागरी लिपी

Answer:

A

Sol:

वट्टेझुथु लिपीबद्दल:

• मूळ आणि नाव: • वट्टेलुट्टू, ज्याला वट्टेझुथु म्हणूनही ओळखले जाते, हे दक्षिण भारत (तामिळनाडू आणि केरळ) आणि श्रीलंका येथे वापरले जाणारे एक अक्षरी अक्षर होते.

• वट्टेलुट्टू या नावाचा अर्थ 'गोलाकार लिपी', 'उत्तरी लिपी' किंवा 'छिन्नी लिपी' असा होतो.

• ऐतिहासिक विकास: • चौथ्या शतकाच्या आसपास दक्षिण भारतात दगडी शिलालेखांमध्ये प्रथम दिसू लागले.

• तमिळ-ब्राहमी लिपीतून विकसित होण्याची शक्यता आहे, ब्राहमी लिपीचा एक प्रकार, जो इ.स.पूर्व 3 व्या शतकापासून ते इसवी सन पूर्व 1 व्या शतकापर्यंत जुन्या तमिळसाठी वापरला जात होता.

• उपयोग काळरेषा: • 9व्या शतकापर्यंत तामिळनाडूमध्ये तमिळ आणि मल्याळम लिहिण्यासाठी वापरला जातो.

• 15 व्या शतकापर्यंत केरळमध्ये वापरला जात राहिला.

• कालांतराने मल्याळम लिपीमध्ये उत्क्रांत झाली, ज्यामध्ये ग्रंथ लिपीतील काही अक्षरे समाविष्ट झाली.

• रूपे आणि वारसा: • वट्टेलुट्टूचा विकास कोलेलुट्टू लिपीत झाला.

• कोलेलुट्टू विशेषतः केरळमधील ख्रिश्चन आणि मुस्लिम 19 व्या शतकापर्यंत वापरत होते.

Q.8

कालांतराने वट्टेलुट्टु लिपी कोणत्या लिपीत विकसित झाली?

1. देवनागरी लिपी
2. ग्रंथ लिपी
3. मल्याळम लिपी
4. कोलेलुट्टु लिपी

Answer:

C

Sol:

वट्टेलुट्टु लिपीबद्दल:

- मूळ आणि नाव: • वट्टेलुट्टु, ज्याला वट्टेलुट्टु म्हणूनही ओळखले जाते, हे दक्षिण भारत (तामिळनाडू आणि केरळ) आणि श्रीलंका येथे वापरले जाणारे एक अक्षरी अक्षर होते.
- वट्टेलुट्टु या नावाचा अर्थ 'गोलाकार लिपी', 'उत्तरी लिपी' किंवा 'छिन्नी लिपी' असा होतो.

- ऐतिहासिक विकास: • चौथ्या शतकाच्या आसपास दक्षिण भारतात दगडी शिलालेखांमध्ये प्रथम दिसू लागले.
- तमिळ-ब्राह्मी लिपीतून विकसित होण्याची शक्यता आहे, ब्राह्मी लिपीचा एक प्रकार, जो इ.स.पूर्व 3 व्या शतकापासून ते इसवी सन पूर्व 1 व्या शतकापर्यंत जुन्या तमिळसाठी वापरला जात होता.

- उपयोग काळरेषा: • 9व्या शतकापर्यंत तामिळनाडूमध्ये तमिळ आणि मल्याळम लिहिण्यासाठी वापरला जातो.
- 15 व्या शतकापर्यंत केरळमध्ये वापरला जात राहिला.
- कालांतराने मल्याळम लिपीमध्ये उत्क्रांत झाली, ज्यामध्ये ग्रंथ लिपीतील काही अक्षरे समाविष्ट झाली.

- रूपे आणि वारसा: • वट्टेलुट्टुचा विकास कोलेलुट्टु लिपीत झाला.
- कोलेलुट्टु विशेषतः केरळमधील ख्रिश्चन आणि मुस्लिम 19 व्या शतकापर्यंत वापरत होते.

Q.9

राष्ट्रीय संस्कृती निधीची स्थापना कोणत्या कायद्यांतर्गत करण्यात आली?

1. कंपनी कायदा, 2013
2. चॅरिटेबल एंडॉवमेंट कायदा, 1890
3. सोसायटी नॉदणी कायदा, 1860
4. सार्वजनिक विश्वस्त कायदा, 1950

Answer:

B

Sol:

राष्ट्रीय संस्कृती निधी बद्दल:

- स्थापना: • धर्मादाय एंडॉवमेंट कायदा, 1890 अंतर्गत स्थापना
- उद्देश: भारताच्या सांस्कृतिक वारशाचा प्रचार, संरक्षण आणि जतन करण्यासाठी सार्वजनिक खाजगी भागीदारी (PPP) द्वारे अतिरिक्त संसाधने एकत्रित करणे

- उद्देश: • संवर्धन आणि जतन: स्मारकांचे संवर्धन, देखभाल, संवर्धन, संरक्षण, जतन आणि अपग्रेडेशन (संरक्षित किंवा अन्यथा) यासाठी निधीचे व्यवस्थापन करा आणि लागू करा.

- प्रशिक्षण आणि विकास: प्रशिक्षण देणे आणि तज्ञ आणि सांस्कृतिक प्रशासकांच्या संवर्गाचा विकास करणे
- संग्रहालय जागा: • विद्यमान संग्रहालयांमध्ये अतिरिक्त जागेची तरतूद करणे
- नवीन आणि विशेष गॅलरी सामावून घेण्यासाठी किंवा तयार करण्यासाठी नवीन संग्रहालये तयार करणे

- दस्तऐवजीकरण: दस्तऐवजीकरण सांस्कृतिक अभिव्यक्ती आणि रूपे ज्यांनी समकालीन परिस्थितींमध्ये प्रासंगिकता गमावली आहे आणि एकतर लुप्त होत आहेत किंवा विलुप्त होण्याच्या मार्गावर आहेत.

Q.10

राष्ट्रीय संस्कृती निधीचा प्राथमिक उद्देश काय आहे?

1. आंतरराष्ट्रीय पर्यटनाला चालना द्या
2. हरवलेले सांस्कृतिक उत्सव आयोजित करा
3. आधुनिक कला प्रकल्पांना समर्थन द्या
4. भारताच्या सांस्कृतिक वारशाचा प्रचार, संरक्षण आणि जतन करण्यासाठी अतिरिक्त संसाधने एकत्रित करणे

Answer:

D

Sol:

राष्ट्रीय संस्कृती निधी बद्दल:

- स्थापना: • धर्मादाय एंडोव्हमेंट कायदा, 1890 अंतर्गत स्थापना
- उद्देश: भारताच्या सांस्कृतिक वारशाचा प्रचार, संरक्षण आणि जतन करण्यासाठी सार्वजनिक खाजगी भागीदारी (PPP) द्वारे अतिरिक्त संसाधने एकत्रित करणे
- उद्देश: • संवर्धन आणि जतन: स्मारकांचे संवर्धन, देखभाल, संवर्धन, संरक्षण, जतन आणि अपग्रेडेशन (संरक्षित किंवा अन्यथा) यासाठी निधीचे व्यवस्थापन करा आणि लागू करा.
- प्रशिक्षण आणि विकास: प्रशिक्षण देणे आणि तज्ञ आणि सांस्कृतिक प्रशासकांच्या संवर्गाचा विकास करणे
- संग्रहालय जागा: • विद्यमान संग्रहालयांमध्ये अतिरिक्त जागेची तरतूद करणे
- नवीन आणि विशेष गॅलरी सामावून घेण्यासाठी किंवा तयार करण्यासाठी नवीन संग्रहालये तयार करणे

- दस्तऐवजीकरण: दस्तऐवजीकरण सांस्कृतिक अभिव्यक्ती आणि रूपे ज्यांनी समकालीन परिस्थितींमध्ये प्रासंगिकता गमावली आहे आणि एकतर लुप्त होत आहेत किंवा विलुप्त होण्याच्या मार्गावर आहेत.

Q.11

पारखच्या अहवालानुसार कोणत्या राज्यांमध्ये बोर्डाच्या परीक्षा सर्वात कठीण आहेत?

1. केरळ आणि तामिळनाडू
2. गुजरात आणि कर्नाटक
3. त्रिपुरा आणि महाराष्ट्र
4. तेलंगणा आणि आंध्र प्रदेश

Answer:

C

Sol:

• पारखच्या अहवालानुसार, त्रिपुरा आणि महाराष्ट्रात सर्वात कठीण बोर्ड परीक्षा आहेत, ज्यात 'कठीण' प्रश्नांचे प्रमाण जास्त आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- नॅशनल कौन्सिल ऑफ एज्युकेशनल रिसर्च अँड ट्रेनिंगच्या (NCERT) परफॉर्मन्स असेसमेंट, रिव्ह्यू आणि अॅनालिसिस ऑफ नॉलेज फॉर होलिस्टिक डेव्हलपमेंट (PARAKH) च्या अलीकडील अहवालाने संपूर्ण भारतातील इयत्ता 10वी आणि 12वीच्या बोर्ड परीक्षांच्या अडचणीच्या पातळीत लक्षणीय असमानता अधोरेखित केली आहे.
- पारख (परफॉर्मन्स असेसमेंट, रिव्ह्यू अँड अॅनालिसिस ऑफ नॉलेज फॉर होलिस्टिक डेव्हलपमेंट) हे एनसीईआरटीमध्ये 2023 मध्ये देशभरातील स्कूल बोर्ड मूल्यांकनांचे प्रमाणीकरण करण्यासाठी स्थापन केलेले युनिट आहे.
- पारखचा आदेश राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमधील शाळा मंडळांना एका समान व्यासपीठावर आणण्याचे काम आहे.

Q.12

पारख म्हणजे काय?

1. कार्यप्रदर्शन विश्लेषण, पुनरावलोकन आणि ज्ञान सुसंवाद
2. कार्यप्रदर्शन मूल्यमापन आणि ज्ञान सुसंवादाचे पुनरावलोकन

3. समग्र विकासासाठी कामगिरीचे विश्लेषण आणि पुनरावलोकन
4. समग्र विकासासाठी कार्यप्रदर्शन मूल्यांकन, पुनरावलोकन आणि ज्ञानाचे विश्लेषण

Answer:

D

Sol:

• पारखच्या अहवालानुसार, त्रिपुरा आणि महाराष्ट्रात सर्वात कठीण बोर्ड परीक्षा आहेत, ज्यात 'कठीण' प्रश्नांचे प्रमाण जास्त आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

• नॅशनल कौन्सिल ऑफ एज्युकेशनल रिसर्च अँड ट्रेनिंगच्या (NCERT) परफॉर्मन्स असेसमेंट, रिव्ह्यू आणि अॅनालिसिस ऑफ नॉलेज फॉर होलिस्टिक डेव्हलपमेंट (PARAKH) च्या अलीकडील अहवालाने संपूर्ण भारतातील इयत्ता 10वी आणि 12वीच्या बोर्ड परीक्षांच्या अडचणीच्या पातळीत लक्षणीय असमानता अधोरेखित केली आहे.

• पारख (परफॉर्मन्स असेसमेंट, रिव्ह्यू अँड अॅनालिसिस ऑफ नॉलेज फॉर होलिस्टिक डेव्हलपमेंट) हे एनसीईआरटीमध्ये 2023 मध्ये देशभरातील स्कूल बोर्ड मूल्यांकनांचे प्रमाणीकरण करण्यासाठी स्थापन केलेले युनिट आहे.

• पारखचा आदेश राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमधील शाळा मंडळांना एका समान व्यासपीठावर आणण्याचे काम आहे.

Q.13

कोणत्या कंपनीने इलेक्ट्रिक कार प्लांटसाठी महाराष्ट्र सरकारसोबत सामंजस्य करार केला?

1. टोयोटा किलोस्कर मोटर
2. टाटा मोटर्स
3. मारुती सुझुकी
4. महिंद्रा आणि महिंद्रा

Answer:

A

Sol:

• छत्रपती संभाजी नगरमध्ये इलेक्ट्रिक कार प्लांटसाठी टोयोटासोबत महाराष्ट्राने सामंजस्य करार केला.

महत्वाचे मुद्दे:

• सामंजस्य करार: महाराष्ट्र सरकार आणि टोयोटा किलोस्कर मोटर यांच्यात सामंजस्य करार झाला.

• गुंतवणूक: ग्रीनफील्ड उत्पादन सुविधेसाठी रु. 20,000 कोटी गुंतवणूक.

• ठिकाण: आरिफ सिटी, छत्रपती संभाजी नगर.

• उत्पादन: इलेक्ट्रिक आणि हायब्रीड कार तयार करण्याचा कारखाना.

• जमीन वाटप: प्रकल्पासाठी 850 एकर जमीन वाटप.

• ईव्हीचा प्रचार: राज्य सरकार इलेक्ट्रिक वाहनांना प्रोत्साहन देत आहे आणि सार्वजनिक वाहतुकीमध्ये त्यांचा वापर वाढवत आहे.

Q.14

नवीन इलेक्ट्रिक कार निर्मिती कारखाना कुठे असेल?

1. पुणे
2. पालघर
3. नागपूर
4. छत्रपती संभाजी नगर

Answer:

D

Sol:

• छत्रपती संभाजी नगरमध्ये इलेक्ट्रिक कार प्लांटसाठी टोयोटासोबत महाराष्ट्राने सामंजस्य करार केला.

महत्वाचे मुद्दे:

• सामंजस्य करार: महाराष्ट्र सरकार आणि टोयोटा किलोस्कर मोटर यांच्यात सामंजस्य करार झाला.

• गुंतवणूक: ग्रीनफील्ड उत्पादन सुविधेसाठी रु. 20,000 कोटी गुंतवणूक.

- ठिकाण: ऑरिंक सिटी, छत्रपती संभाजी नगर.
- उत्पादन: इलेक्ट्रिक आणि हायब्रीड कार तयार करण्याचा कारखाना.
- जमीन वाटप: प्रकल्पासाठी 850 एकर जमीन वाटप.
- ईव्हीचा प्रचार: राज्य सरकार इलेक्ट्रिक वाहनांना प्रोत्साहन देत आहे आणि सार्वजनिक वाहतुकीमध्ये त्यांचा वापर वाढवत आहे.

Q.15

कोणत्या प्रकारचे EV अंतर्गत ज्वलन इंजिन नसलेले पूर्णपणे इलेक्ट्रिक आहे?

1. प्लग-इन हायब्रीड इलेक्ट्रिक वाहने (PHEV)
2. बॅटरी इलेक्ट्रिक वाहने (BEVs)
3. हायब्रीड इलेक्ट्रिक वाहने (HEVs)
4. इंधन सेल इलेक्ट्रिक वाहने (FCEVs)

Answer:

B

Sol:

- छत्रपती संभाजी नगरमध्ये इलेक्ट्रिक कार प्लांटसाठी टोयोटासोबत महाराष्ट्राने सामंजस्य करार केला.
- इलेक्ट्रिक वाहनांबद्दल (EVs):
- इलेक्ट्रिक वाहने (EVs) ही वाहने आहेत जी इलेक्ट्रिक मोटर्सद्वारे चालविली जातात, रिचार्ज करण्यायोग्य बॅटरीमध्ये साठवलेली ऊर्जा वापरतात.
- EVs चे प्रकार: • बॅटरी इलेक्ट्रिक वाहने (BEVs): अंतर्गत ज्वलन इंजिन नसलेली पूर्णपणे इलेक्ट्रिक वाहने.
- प्लग-इन हायब्रीड इलेक्ट्रिक व्हेइकल्स (PHEVs): इलेक्ट्रिक मोटर आणि गॅसोलीन इंजिन दोन्ही असलेली वाहने.
- हायब्रीड इलेक्ट्रिक वाहने (HEVs): पारंपारिक अंतर्गत ज्वलन इंजिन प्रणालीला इलेक्ट्रिक प्रोपल्शन सिस्टमसह एकत्रित करणारी वाहने.
- इंधन सेल इलेक्ट्रिक वाहने (FCEVs): इंधन सेलद्वारे हायड्रोजनपासून वीज निर्माण करणारी वाहने.

Q.1

नॅशनल फार्मास्युटिकल प्राइसिंग अथॉरिटी (NPPA) कोणत्या मंत्रालयाशी संलग्न आहे?

1. आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय
2. ग्राहक व्यवहार, अन्न आणि सार्वजनिक वितरण मंत्रालय
3. रसायने आणि खते मंत्रालय
4. विज्ञान आणि तंत्रज्ञान मंत्रालय

Answer:

C

Sol:

नॅशनल फार्मास्युटिकल प्राइसिंग अथॉरिटी (NPPA) हे रसायन आणि खते मंत्रालयाच्या फार्मास्युटिकल्स विभागाचे (DoP) संलग्न कार्यालय आहे.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.2

NPPA ची स्थापना कोणत्या आदेशानुसार करण्यात आली?

1. औषधे (किंमत नियंत्रण) ऑर्डर, 1987
2. औषधे (किंमत नियंत्रण) ऑर्डर, 1995
3. औषधे (किंमत नियंत्रण) ऑर्डर, 2002
4. औषधे (किंमत नियंत्रण) आदेश, 2010

Answer:

B

Sol:

नॅशनल फार्मास्युटिकल प्राइसिंग अथॉरिटी (NPPA) 1997 मध्ये औषधे (किंमत नियंत्रण) ऑर्डर, 1995 अंतर्गत स्थापन करण्यात आली.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.3

कोणत्या नदीमुळे अभयारण्याच्या सीमेवर जलमय प्रदेश निर्माण होतो?

1. भोगडोई
2. ब्रह्मपुत्रा
3. लोहित
4. मानस

Answer:

A

Sol:

हुल्लोंगापर गिबन वन्यजीव अभयारण्याबद्दल:

- ठिकाण आणि स्थिती: • आसामच्या जोरहाट जिल्ह्यातील सदाहरित जंगलाचे वेगळे संरक्षित क्षेत्र.
- आसाम सरकारने 1997 मध्ये वन्यजीव अभयारण्य म्हणून नियुक्त केले.
- भारतातील एकमेव अभयारण्य हे गिबनच्या नावावर आहे, जे आसाममध्ये सर्वात दाट गिबन लोकसंख्या असलेल्या म्हणून ओळखले जाते.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.4

हुल्लोंगापर गिबन वन्यजीव अभयारण्यात सापडलेल्या हलक गिबन्सची IUCN स्थिती काय आहे?

1. धोक्याच्या जवळ
2. असुरक्षित
3. धोक्यात
4. गंभीरपणे धोक्यात

Answer:

C

Sol:

हुल्लोंगापर गिबन वन्यजीव अभयारण्याबद्दल:

- ठिकाण आणि स्थिती: • आसामच्या जोरहाट जिल्ह्यातील सदाहरित जंगलाचे वेगळे संरक्षित क्षेत्र.
- आसाम सरकारने 1997 मध्ये वन्यजीव अभयारण्य म्हणून नियुक्त केले.
- भारतातील एकमेव अभयारण्य हे गिबनच्या नावावर आहे, जे आसाममध्ये सर्वात दाट गिबन लोकसंख्या असलेल्या म्हणून ओळखले जाते.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.5

तरंग शक्ती सराव कशासाठी ओळखला जातो?

1. अरुणाचल प्रदेशमध्ये आयोजित केलेला पहिला आंतरराष्ट्रीय हवाई सराव.
2. भारतात आयोजित केलेला आतापर्यंतचा सर्वात मोठा आंतरराष्ट्रीय हवाई सराव.
3. केवळ देशांतर्गत हवाई दलाची क्षमता सुधारण्याच्या उद्देशाने केलेला सराव.
4. भारतात आयोजित केलेला आतापर्यंतचा सर्वात मोठा आंतरराष्ट्रीय नौदल सराव.

Answer:

B

Sol:

तरंग शक्ती युद्ध सरावाबद्दल:

- भारतात आजवरचा सर्वात मोठा आंतरराष्ट्रीय हवाई सराव.
- आंतरराष्ट्रीय मित्रांसोबत धोरणात्मक संबंध दृढ करण्याच्या उद्देशाने.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.6

तरंग शक्तीचा सराव कुठे होईल?

1. तामिळनाडू
2. केरळ
3. महाराष्ट्र
4. मेघालय

Answer:

A

Sol:

• भारतीय हवाई दल (IAF) सोबत नियमित संवाद आणि काही प्रमाणात इंटरऑपरेबिलिटी असलेल्या मैत्रीपूर्ण परदेशी देशांना आमंत्रित करणे.

• सहभागी देश: • पहिला टप्पा (सुलूर, तामिळनाडू) • तारखा: 6 ऑगस्ट ते 14 ऑगस्ट

• दुसरा टप्पा (जोधपूर, राजस्थान) • तारखा: 1 सप्टेंबर ते 14 सप्टेंबर

• देश: ऑस्ट्रेलिया, बांग्लादेश, ग्रीस, सिंगापूर, यूएई, यूएसए

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.7

राष्ट्रीय शिकाऊ प्रशिक्षण योजना कोणत्या कायद्यांतर्गत नियंत्रित केली जाते?

1. शिकाऊ कायदा, 1950
2. शिकाऊ कायदा, 1959
3. शिकाऊ कायदा, 1961
4. शिकाऊ कायदा, 1975

Answer:

A

Sol:

राष्ट्रीय शिकाऊ प्रशिक्षण योजनेबद्दल:

- फ्लॅगशिप कार्यक्रम: भारतीय तरुणांना व्यापार विषयात कौशल्य देण्यासाठी भारत सरकारचा पुढाकार.
- कायदे: शिकाऊ कायदा, 1961 अंतर्गत, 1973 मध्ये सुधारित.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.8

कोणत्या मंत्रालयाने राष्ट्रीय शिकाऊ प्रशिक्षण योजना (NATS) 2.0 पोर्टल विकसित केले?

1. कौशल्य विकास आणि उद्योजकता मंत्रालय
2. कामगार आणि रोजगार मंत्रालय
3. माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालय
4. शिक्षण मंत्रालय

Answer:

C

Sol:

NATS 2.0 पोर्टल:

• अप्रेंटिसशिपसाठी नोंदणी आणि अर्ज प्रक्रिया सुलभ करते.
 • उद्योगांना रिक्त पदे आणि करार व्यवस्थापित करण्यास अनुमती देते.
 (For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.9

कोणत्या संस्थेने अलीकडेच चार स्टर्जन प्रजातींची शिकार आणि तस्करीचा अहवाल प्रसिद्ध केला?

1. संयुक्त राष्ट्र पर्यावरण कार्यक्रम (UNEP)
2. संरक्षण आंतरराष्ट्रीय
3. इंटरनॅशनल युनियन फॉर कन्झर्वेशन ऑफ नेचर (IUCN)
4. वर्ल्ड वाइड फंड फॉर नेचर (WWF)

Answer:

D

Sol:

• लुप्तप्राय स्थिती: जागतिक स्तरावर सर्वात धोक्यात असलेल्या माशांच्या प्रजातींपैकी.
 • वितरण: अझरबैजान, बल्गेरिया, इतर युरोपियन देश आणि उत्तर अमेरिकेत मोठ्या नदी प्रणाली, तलाव, किनारी पाणी आणि अंतर्गत समुद्रांमध्ये आढळतात.
 (For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.10

स्टर्जनची IUCN स्थिती काय आहे?

1. धोक्याच्या जवळ
2. असुरक्षित
3. धोक्यात
4. गंभीरपणे धोक्यात

Answer:

D

Sol:

• लुप्तप्राय स्थिती: जागतिक स्तरावर सर्वात धोक्यात असलेल्या माशांच्या प्रजातींपैकी.
 • वितरण: अझरबैजान, बल्गेरिया, इतर युरोपियन देश आणि उत्तर अमेरिकेत मोठ्या नदी प्रणाली, तलाव, किनारी पाणी आणि अंतर्गत समुद्रांमध्ये आढळतात.
 (For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.11

अण्णाभाऊ साठे यांनी कोणती कादंबरी लिहिली?

1. मुकनायक
2. शेतकरी आसूड
3. भारतातील जाती
4. फकिरा

Answer:

D

Sol:

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.12

अण्णाभाऊ साठे यांनी कोणत्या चळवळीत महत्वाची भूमिका बजावली?

1. भारत छोडो आंदोलन
2. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

3. मंदिर प्रवेश आंदोलन
4. भूदान चळवळ

Answer:

B

Sol:

- जन्म: 1 ऑगस्ट 1920 रोजी वाटेगाव, सांगली, महाराष्ट्र येथे जन्म.
- समुदाय: दलित (मातंग) समाजातील.
- व्यवसाय: लोककवी, लेखक, समाजसुधारक.
- साहित्यिक योगदान: • मराठीत 35 कादंबऱ्या लिहिल्या, त्यात उल्लेखनीय "फकिरा"चा समावेश आहे.
- मराठी पोवाडा शैलीत एक नाटक, रशियावर एक प्रवासवर्णन, 12 पटकथा आणि 10 बालगीते लिहिली.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.13

पॅरिस 2024 ऑलिम्पिकमध्ये पुरुषांच्या 50 मीटर रायफल 3 पोजिशनच्या अंतिम फेरीत कास्यपदक कोणी जिंकले?

1. मनु भाकर
2. गगन नारंग
3. स्वप्नील कुसळे
4. सरबज्योत सिंग

Answer:

C

Sol:

- स्वप्नील कुसळेने पॅरिस 2024 ऑलिम्पिक नेमबाजी स्पर्धेत पुरुषांच्या 50 मीटर रायफल 3 पोजिशनच्या अंतिम फेरीत कास्यपदक जिंकले.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.14

स्वप्नील कुसळेच्या विजयापूर्वी महाराष्ट्राला वैयक्तिक कामगिरीसाठी पदक मिळून किती काळ झाला होता?

1. 52 वर्षे
2. 60 वर्षे
3. 67 वर्षे
4. 72 वर्षे

Answer:

D

Sol:

- स्वप्नील कुसळेने पॅरिस 2024 ऑलिम्पिक नेमबाजी स्पर्धेत पुरुषांच्या 50 मीटर रायफल 3 पोजिशनच्या अंतिम फेरीत कास्यपदक जिंकले.
- महाराष्ट्राचे कर्तृत्व: 72 वर्षांनंतर महाराष्ट्राला वैयक्तिक कामगिरीसाठी पदक मिळाले.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

Q.15

UDID उप योजनेचे प्राथमिक उद्दिष्ट काय आहे?

1. अपंग व्यक्तींसाठी राष्ट्रीय डेटाबेस तयार करा
2. अग्निवीरांसाठी राष्ट्रीय डेटाबेस तयार करा
3. ट्रान्सजेंडर लोकांसाठी राष्ट्रीय डेटाबेस तयार करा
4. भारतीय वंशाच्या लोकांसाठी (PIOs) राष्ट्रीय डेटाबेस तयार करा

Answer:

A

Sol:

• महाराष्ट्राच्या अपंगत्व आयुक्तांनी केंद्र सरकारच्या युनिक डिसेंबिलिटी आयडी (UDID) पोर्टलवर चालू असलेल्या तांत्रिक समस्यांबद्दल चिंता व्यक्त केली.

UDID पोर्टल बद्दल:

• UDID उप योजनेचे उद्दिष्ट: देशभरातील अपंग व्यक्तींसाठी राष्ट्रीय डेटाबेस तयार करणे.

(For detailed solution please refer our Addapedia CA notes)

ADDA 247 Marathi